

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ανάπλαση Παραλιακής Περιοχής Ηρακλείου
Δήμου Ηρακλείου

Σπουδαστής: Πλουμής Στυλιανός
Εισηγητής: Μπιτσάνης Παναγιώτης

Καλαμάτα, 2009

Περίληψη πτυχιακής εργασίας με θέμα

- **Ανάπλαση παραλιακής περιοχής Ηρακλείου, Δήμου Ηρακλείου**

του σπουδαστή Πλουμή Στυλιανού.

Το Ηράκλειο αποτελεί μία από τις πιο ανεπτυγμένες περιοχές της Ελλάδας. Αυτό οφείλεται τόσο στην ιδιαίτερη γεωγραφική θέση την οποία κατέχει όσο και σε μία σειρά αναπτυξιακών έργων που έχουν πραγματοποιηθεί ιδιαίτερα από το 2004 και έπειτα. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες έθεσαν τα θεμέλια ενός πυρετώδους ρυθμού ανάπτυξης ο οποίος συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Κατασκευάστηκαν σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις, τονώνοντας με αυτό τον τρόπο το τοπικό αθλητισμό, πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις πολιτισμικού χαρακτήρα σε ιστορικά κτίρια και μουσεία και δημιουργήθηκαν οδικά έργα τα οποία εξομούλυναν το κυκλοφοριακό πρόβλημα και βελτίωσαν την εικόνα της πόλης. Η ιστορικότερη παρέμβαση όμως η οποία πραγματοποιήθηκε, κατά κοινή ομολογία, τα τελευταία χρόνια είναι η ανάπλαση της παραλιακής περιοχής, η οποία αποτελεί και το θέμα της πτυχιακής εργασίας. Στο πρώτο κεφάλαιο καταγράφονται βασικά χαρακτηριστικά του δήμου και της ευρύτερης περιοχής καθώς επίσης και μία ιστορική αναδρομή η οποία αναλύει την πορεία της πόλης στο πέρασμα του χρόνου. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ανάπλαση του δυτικού παραλιακού μετώπου, μία περιοχή η οποία δεν ήταν προσβάσιμη από το κοινό μέχρι το 2003 και η οποία εξελίχθηκε στη πιο εμπορική και πολυσύχναστη περιοχή του Ηρακλείου. Η ανάπλαση του ανατολικού μετώπου είναι το θέμα του τρίτου κεφαλαίου το οποίο καταγράφει παρεμβάσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν όπως το υπόγειο parking, η πλατεία της παλιάς λαχαναγοράς, η πλατεία Ξενία, η ανασύλωση του ενετικού ναού του Αγίου Πέτρου, το μουσείο φυσικής ιστορίας και η επαναχάραξη του δρόμου. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναφέρονται τα αποτελέσματα της ανάπλασης, ενώ στο πέμπτο και τελευταίο παρουσιάζεται σε πίνακες και γραφήματα η άποψη των κατοίκων και των επισκεπτών για την νέα εικόνα την οποία εμφανίζει η παραλιακή περιοχή Ηρακλείου.

Το Ηράκλειο αποτελεί μία από τις πιο ανεπτυγμένες περιοχές της Ελλάδας. Αυτό οφείλεται τόσο στην ιδιαίτερη γεωγραφική θέση την οποία κατέχει όσο και σε μία σειρά αναπτυξιακών έργων που έχουν πραγματοποιηθεί ιδιαίτερα από το 2004 και έπειτα. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες έθεσαν τα θεμέλια ενός πυρετώδους ρυθμού ανάπτυξης ο οποίος συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Κατασκευάστηκαν σημαντικές αθλητικές εγκαταστάσεις, τονώνοντας με αυτό τον τρόπο το τοπικό αθλητισμό, πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις πολιτισμικού χαρακτήρα σε ιστορικά κτίρια και μουσεία και δημιουργήθηκαν οδικά έργα τα οποία εξομούσαν το κυκλοφοριακό πρόβλημα και βελτίωσαν την εικόνα της πόλης. Η ιστορικότερη παρέμβαση όμως η οποία πραγματοποιήθηκε, κατά κοινή ομολογία, τα τελευταία χρόνια είναι η ανάπλαση της παραλιακής περιοχής, η οποία αποτελεί και το θέμα της πτυχιακής εργασίας. Μία περιοχή η οποία δε θυμίζει σε τίποτα με τη προγενέστερη μορφή της. Ο σκοπός της εργασίας είναι η καταγραφή και η ανάλυση των παρεμβάσεων που πραγματοποιήθηκαν στη περιοχή έτσι ώστε να γίνει αντιληπτή η σπουδαιότητα του έργου από τους αναγνώστες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ : ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

1.1 Νομός Ηρακλείου	σελίδα 8
1.2 Πόλη Ηρακλείου	σελίδα 8
1.2.1 Επιγραμματικά στοιχεία της πόλης	σελίδα 9
1.3 Ιστορική αναδρομή	σελίδα 9
1.3.1 Γενικά	σελίδα 9
1.3.2 Ενετοκρατία	σελίδα 9
1.3.3 Τουρκοκρατία - Γερμανική κατοχή	σελίδα 10
1.3.4 Μινωικός πολιτισμός	σελίδα 10
1.3.4.1 Μινωική οικονομία	σελίδα 11
1.3.4.2 Μινωική κοινωνία	σελίδα 13
1.4 Ιστορικό Δήμου Ηρακλείου	σελίδα 13
1.5 Διοίκηση Δήμου Ηρακλείου	σελίδα 14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

2.1 Ολυμπιακοί αγώνες □ Αθήνα 2004"	σελίδα 16
2.2 Ηράκλειο Ολυμπιακή πόλη	σελίδα 16
2.3 Ανάπλαση παραλιακής περιοχής Ηρακλείου	σελίδα 17
2.3.1 Σκοπός ανάπλασης	σελίδα 17
2.3.2 Έργα ανάπλασης παραλιακής περιοχής	σελίδα 18
2.4 Ολυμπιακά έργα Κατασκευής παραλιακής	σελίδα 20
2.5 Κατασκευή παραλιακής	σελίδα 20
2.5.1 Καράβοντας	σελίδα 21
2.5.2 Υποέργο πρώτο	σελίδα 22
2.5.3 Έλλειψη κρατικών χρηματοδοτήσεων	σελίδα 23
2.5.4 Χρηματοδότηση παραλιακής μέσω URBAN	σελίδα 23
2.5.5 Τι είναι το URBAN	σελίδα 24

2.5.6 Αίτηση υποβολής ένταξης στο URBAN	σελίδα 24
2.5.7 Υπόεργο δεύτερο	σελίδα 25
2.5.7.1 Μελέτη	σελίδα 25
2.5.7.2 Κατασκευή	σελίδα 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕΤΩΠΙΟΥ

3.1 Πλατεία Ξενία	σελίδα 28
3.1.1 Κατεδάφιση Ξενία	σελίδα 29
3.1.2 Ανάπλαση Ξενία	σελίδα 30
3.2 Ενετικός Ι.Ν Άγιου Πέτρου	σελίδα 32
3.2.1 Έγκριση χρηματοδότησης αναστύλωσης	σελίδα 32
3.2.2 Δημοπράτηση έργου αναστύλωσης	σελίδα 33
3.2.3 Επαναδημοπράτηση έργου αναστύλωσης	σελίδα 34
3.2.4 Το έργο	σελίδα 34
3.2.5 Ολοκλήρωση αναστύλωσης	σελίδα 35
3.3 Μουσείο φυσικής ιστορίας	σελίδα 35
3.3.1 Δημοπράτηση έργου διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου	σελίδα 36
3.3.2 Το έργο	σελίδα 36
3.3.3 Δυσκολίες κατά εκτέλεση του έργου	σελίδα 37
3.4 Ανάπλαση χώρου παλιάς λαχαναγοράς	σελίδα 38
3.4.1 Μελέτη του έργου	σελίδα 39
3.4.2 Υπογραφή σύμβασης κατασκευής υπόγειου σταθμού Parking	σελίδα 40
3.4.3 Υπογραφή σύμβασης κατασκευής κτιριακού συγκροτήματος	σελίδα 40
3.4.4 Κατασκευή παραρτήματος πολύκεντρου νεολαίας	σελίδα 41
3.4.4.1 Εξοπλισμός πολύκεντρου νεολαίας	σελίδα 42
3.4.5 Διαμόρφωση πλατειάς παλιάς λαχαναγοράς	σελίδα 42
3.4.6 Υπογειοποίηση δικτύων της Δ.Ε.Η περιμετρικά της παλιάς λαχαναγοράς	σελίδα 43
3.4.7 Διαμόρφωση δικτύων πεζοδρομων περιμετρικά της παλιάς λαχαναγοράς	σελίδα 43
3.4.8 Κατασκευή μεταλλικού στεγάστρου αγοραστικού χώρου νέας λαχαναγοράς	σελίδα 44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

4.1 Τι έγινε μετά την ανάπλαση

4.1.1 Βελτίωση της εικόνας της παραλιακής περιοχής Ηρακλείου	σελίδα46
4.1.2 Ελκυστικότερος προορισμός για επισκέπτες και κατοίκους	σελίδα46
4.1.3 Αύξηση επιχειρηματικότητας	σελίδα47
4.1.4 Στα ύψη το κόστος αγοράς στέγης στη παραλιακή Ηρακλείου	σελίδα48
4.1.5 Βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων	σελίδα48

4.2 Πόσο λειτουργική είναι η περιοχή μετά την ανάπλαση

4.2.1 Κυκλοφοριακό	σελίδα49
4.2.2 Ελεύθεροι χώροι	σελίδα49
4.2.3 Επενδυτικό ενδιαφέρον	σελίδα49

4.3 Προβλήματα – Δυσκολίες

4.3.1 Τροχαία δυστυχήματα	σελίδα50
4.3.2 Αφανισμός παραδοσιακού χαρακτήρα των περιοχών της παραλίας	σελίδα51
4.3.3 Ασυνείδητος τρόπος στάθμευσης	σελίδα51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

5.1 Έρευνα	σελίδα53
5.2 Αποτελέσματα έρευνας	σελίδα53
5.3 Επίλογος – Συμπεράσματα	σελίδα68

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Εικόνα 1.1 Νομός Ηρακλείου	σελίδα 7
Εικόνα 1.2 Ενετικός χάρτης της Κρήτης	σελίδα 8
Εικόνα 1.3 Εισβολή Γερμανών αλεξιπτωτιστών	σελίδα 9
Εικόνα 1.4 Ανάκτορο Κνωσού	σελίδα 10
Εικόνα 1.5 Αρχιτεκτονική άποψη του ανακτόρου	
Εικόνα 1.6 Δείγματα αγγειοπλαστικής, σφραγιδογλυφίας και εικαστικής τέχνης	σελίδα 11
Εικόνα 1.7 Απεικόνιση Ταυροκαθασιών	σελίδα 12
Εικόνα 1.8 Δημαρχείο Ηρακλείου	σελίδα 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Εικόνα 2.1 Αερογέφυρα κόμβου Παπαναστασίου	σελίδα 15
Εικόνα 2.2 Παραλιακή περιοχή μετά την ολοκλήρωση του πρώτου υποέργου	σελίδα 16
Εικόνα 2.3 Τμήμα παραλιακού δρόμου μετά την ανάπλαση	σελίδα 18
Εικόνα 2.4 Παραλιακή λεωφόρος	σελίδα 19
Εικόνα 2.5 Συνοικία Καράβολα	σελίδα 20
Εικόνα 2.6 Μελέτη δεύτερου υποέργου ανάπλασης	σελίδα 24
Εικόνα 2.7 Δίκτυο ποδηλατοδρόμων Ηρακλείου	σελίδα 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Εικόνα 3.1 Ξενοδοχείο Ξενία	σελίδα 27
Εικόνα 3.2 Ξενοδοχείο Ξενία κατά τη κατεδάφιση	σελίδα 28
Εικόνα 3.3 Μελέτη ανάπλασης πλατείας Ξενία	σελίδα 29
Εικόνα 3.4 Υδάτινη εγκατάσταση πλατείας Ξενία	σελίδα 30
Εικόνα 3.5 Ι.Ν Αγίου Πέτρου και Παύλου	σελίδα 31

Εικόνα 3.6 Ι.Ν Αγίου Πέτρου και Παύλου πριν τη δημοπράτηση	σελίδα 32
Εικόνα 3.7 Μουσείο φυσικής ιστορίας	σελίδα 36
Εικόνα 3.8 Περιοχή παλιάς λαχαναγοράς πριν την ανάπλαση	σελίδα 38
Εικόνα 3.9 Υπόγειος σταθμός στάθμευσης	σελίδα 39
Εικόνα 3.10 Κτιριακό συγκρότημα περιοχής παλιάς λαχαναγοράς	σελίδα 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Εικόνα 4.1 Τμήμα παραλιακής λεωφόρου μετά την ανάπλαση	σελίδα 45
Εικόνα 4.2 Στιγμιότυπο από τη κατασκευή του “ Talos plaza” 46	σελίδα
Εικόνα 4.3 Τροχαίο δυστύχημα στη παραλιακή λεωφόρο	σελίδα 50

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Γράφημα 5.1	Ηλικία ερωτηθέντων	σελίδα	52
Γράφημα 5.2	Ιδιότητα ερωτηθέντων	σελίδα	53
Γράφημα 5.3	Γενική άποψη της εικόνας της παραλιακής	σελίδα	54
Γράφημα 5.4	Επάρκεια αστικού εξοπλισμού	σελίδα	55
Γράφημα 5.5	Επάρκεια φωτισμού	σελίδα	56
Γράφημα 5.6	Επάρκεια Υδάτινων εγκαταστάσεων	σελίδα	57
Γράφημα 5.7	Επάρκεια δενδροφυτεύσεων	σελίδα	58
Γράφημα 5.8	Άποψη για το πλακόστρωτο	σελίδα	59
Γράφημα 5.9	Γενική άποψη για τη προσβασιμότητα της περιοχής	σελίδα	60
Γράφημα 5.10	Αναγκαιότητα δημιουργίας ποδηλατοδρόμου	σελίδα	61
Γράφημα 5.11	Επάρκεια διαθέσιμων χώρων στάθμευσης	σελίδα	62
Γράφημα 5.12	Μείωση κυκλοφοριακού φόρτου	σελίδα	63
Γράφημα 5.13	Γενική άποψη έντονης επιχειρηματικότητας	σελίδα	64
Γράφημα 5.14	Ασφάλεια παραλιακής περιοχής	σελίδα	65
Γράφημα 5.15	Επάρκεια παρεμβάσεων στη περιοχή	σελίδα	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

1.1 ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο Νομός Ηρακλείου βρίσκεται ανάμεσα στους νομούς Λασιθίου και Ρεθύμνου. Είναι ο πιο πυκνοκατοικημένος νομός της Κρήτης και ο πιο ανεπτυγμένος οικονομικά. Αυτό οφείλεται στις ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες που ευνοούν τις γεωργικές καλλιέργειες, με αποτέλεσμα ο Νομός Ηρακλείου να έχει τις υψηλότερες αποδόσεις σε αυτό τον τομέα. Ένας λόγος επίσης είναι, η τουριστική ανάπτυξη του νομού με την ανάδειξη των φυσικών καλλονών του.

Ο συνδυασμός όλων αυτών συνέβαλε στη ραγδαία ανάπτυξη της πόλης και των παραθεριστικών κέντρων και έτσι σήμερα το Ηράκλειο αποτελεί ένα από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς σε παγκόσμιο επίπεδο.

Εικόνα 1.1: Νομός Ηρακλείου

1.2 ΠΟΛΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Το Ηράκλειο είναι η τέταρτη σε μέγεθος πόλη της Ελλάδας πρωτεύουσα του νομού Ηρακλείου και της Περιφέρειας Κρήτης και πρόκειται για το μεγαλύτερο αστικό κέντρο του νησιού. Η πόλη είναι κτισμένη στο βόρειο άκρο του νομού. Κατά το μακραίωνα ταξίδι της, η πόλη γνώρισε πολλούς κατακτητές και οι εποχές ακμής – παρακμής εναλλάχθηκαν αρκετές φορές αφήνοντας τα σημάδια τους στη φυσιογνωμία της πόλης. Έτσι σήμερα η δόμηση της πόλης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον μέσα από τις αναθέσεις της. Συνδυάζει το παραδοσιακό στοιχείο με το

μοντέρνο, το παλιό με το νέο, με ένα τρόπο μοναδικό. Στην περιήγηση της πόλης, κάποιος, βλέπει κτίρια διαφορετικών χρονικών περιόδων και στέκουν δίπλα – δίπλα με μια παράξενη γειτνίαση. Ιστορικά κτίρια, βενετσιάνικα μνημεία και νεότερης αρχιτεκτονικής μορφής οικοδομήματα, συνθέτουν την πολύμορφη εικόνα της πόλης.

1.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.3.1. Γενικά

Η φυσιογνωμία της πόλης έχει καθοριστεί σε μεγάλο βαθμό από την εποχή της ενετοκρατίας. Για την ανάλυση της εποχής αυτής θα ήταν χρήσιμο να αναφερθούν επιγραμματικά η εποχή των Σαρακηνών οι οποίοι κατέκτησαν την πόλη το 820μ.Χ. και την ονόμασαν «El Khandak» (φρούριο της Τάφρου) όταν έχτισαν τη μεγάλη τάφρο γύρω από αυτήν, καθώς επίσης και την εποχή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας το 961 μΧ. όπου μετά από πολλές αποτυχημένες προσπάθειες η πόλη τελικά ανακαταλήφθηκε. Διακόσια χρόνια μετά η Αυτοκρατορία διαλύθηκε από τους Σταυροφόρους οι οποίοι ανέλαβαν την διακυβέρνηση της πόλης και η διακυβέρνηση της Κρήτης εκχωρήθηκε στους ενετούς για 1.000 νομίσματα από ασήμι.

1.3.2 Ενετοκρατία

. Κατά τη διάρκεια της ενετοκρατίας οι τέχνες άνθισαν και η «Κάντια» όπως τη μετονόμασαν οι ενετοί έγινε κέντρο των γραμμάτων και των Τεχνών. Πολλοί διανοούμενοι και καλλιτέχνες βρήκαν καταφύγιο εκεί, μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Οι ενετοί άρχισαν την κατασκευή του φρουρίου της πόλης το 1462 και τους πήρε πάνω από ένα αιώνα να το τελειώσουν

Εικόνα 1.2: Ενετικός χάρτης της Κρήτης

Τα τείχη είχαν μήκος πάνω από 5 χιλιόμετρα. Το σχήμα τους ήταν τριγωνικό και είχαν επτά προμαχώνες. Οι ενετοί έχτισαν το λιμάνι στο οποίο δεσπόζει το κάστρο του «Κούλε» και αρκετά άλλα κτίσματα υπέροχης αρχιτεκτονικής. Η στρατηγική σημασία των οχυρώσεων αποδείχθηκε όταν η πόλη πολιορκήθηκε. Η πολιορκία από τους Τούρκους κράτησε 21 χρόνια και ήταν μια από τις μεγαλύτερες στην ιστορία του νησιού. Η τελική παράδοση έγινε το 1669 αφού είχαν σκοτωθεί 100.000 Τούρκοι και 30.000 ενετοί.

1.3.3 Τουρκοκρατία – Γερμανική κατοχή

Η τουρκική κατοχή δυσανασχέτησε πολύ τους Κρητικούς λόγω του αναγκαστικού προσηλυτισμού στο Ισλάμ. Από το 1820 κι έπειτα συνεχείς ανταρτοπόλεμος διεξαγόταν εναντίον των Τούρκων. Ο πληθυσμός της Κρήτης αυξήθηκε μετά το 1913 που πραγματοποιήθηκε η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Λόγω της στρατηγικής της θέσης έγινε στόχος και από τις γερμανικές δυνάμεις εισβολής το 1941. Ο γερμανικός βομβαρδισμός κατά τη διάρκεια της «Μάχης της Κρήτης» προκάλεσε μεγάλες καταστροφές και μετά τον πόλεμο η πόλη ξαναχτίστηκε σε μεγάλη έκταση. Ανυπολόγιστη ζημιά υπέστη και ο γερμανικός ο στρατός αφού λέγεται ότι το έμπυχο στρατιωτικό δυναμικό το οποίο χάθηκε στην Κρήτη ισούται με το έμπυχο στρατιωτικό δυναμικό το οποίο χάθηκε σε ολόκληρη την Πολωνία. Οι άντρες με τα όπλα στα χέρια και τα γυναικόπαιδα με τις αξίνες και τις πέτρες επιτίθονταν πάνω στους γερμανούς αλεξιπτωτιστές μόλις αυτοί πατούσαν την κρητική γη.

Εικόνα 1.3: Εισβολή Γερμανών αλεξιπτωτιστών

1.3.4 Μινωικός Πολιτισμός

Η εποχή της ενετοκρατίας συντέλεσε καθοριστικά στη διαμόρφωση του ύφους και του χαρακτήρα της πόλης, όμως ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της ιστορίας του τόπου, αν όχι το σημαντικότερο, αποτελεί η εποχή του «Μινωικού Πολιτισμού». Η

Ιστορία του νομού Ηρακλείου είναι άμεσα συνδεδεμένη με την πορεία του «Μινωικού Πολιτισμού». Πολύ πριν ανακαλυφθεί το επίκεντρο του αρχαίου κόσμου είχε ήδη πρωταγωνιστήσει στην Ελληνική μυθολογία. Κατά τη μυθολογία η Κρήτη ήταν η γενέτειρα του Δία και για την ακρίβεια το σπήλαιο του «Ιδαίου Άντρου». Το συγκεκριμένο σπήλαιο αποτελούσε το καταφύγιο του Δία αφού σαν νεογνό η μητέρα του τον έκρυψε εκεί για να προστατευτεί από τη μανία του Κρόνου, ο οποίος έτρωγε τα παιδιά του για να προστατέψει το θρόνο του. Στο ίδιο σημείο κατέφυγε επίσης, με την αγαπημένη του «Ευρώπη» αυτή τη φορά για να προστατευτεί από την οργή της γυναίκας του Ήρας. Ο καρπός του έρωτα αυτού ήταν ο «Μίνωας», ο ιδρυτής του σπουδαίου αυτού Πολιτισμού.

Εικόνα 1.4: Ανάκτορο Κνωσού

1.3.4.1 Μινωική οικονομία

Ο μινωικός πολιτισμός έχει σημαδέψει την ιστορία της Κρήτης αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης καθώς θεωρείται ο πυρήνας για τους μετέπειτα πολιτισμούς. Η περίοδος της μεγάλης ακμής του μινωικού πολιτισμού τοποθετείται από το 2800 έως το 1400 π.Χ. Τότε ιδρύθηκαν τα μεγαλύτερα ανάκτορα και οι πόλεις είχαν την μεγαλύτερη δύναμη. Από αρχιτεκτονική άποψη, τα μεγάλα ανάκτορα αποτελούνται από πολυώροφα κτιριακά συγκροτήματα με αυλές, «θεατρικούς» και αποθηκευτικούς χώρους λατρείας. Τέτοια ανάκτορα εντοπίζονται στην Κνωσό, τη Φαιστό και τα Μάλια. Στη διάρκεια της νεοανακτορικής περιόδου κατασκευάζονται και πάλι πολυώροφα κτίσματα, από δύο έως πέντε ορόφους, με πολυάριθμα δωμάτια, λατρευτικούς χώρους, αποθήκες, αυλές, κλιμακοστάσια, διαμερίσματα, λουτρά, βιοτεχνικές εγκαταστάσεις και εργαστήρια, που οργανώνονται γύρω από μια

κεντρική αυλή. Διακοσμούνται με ορθομαρμαρώσεις, πλακόστρωτα, περίτεχνες τοιχογραφίες, κονιάματα τοίχων και δαπέδου.

Εικόνα 1.5: Αρχιτεκτονική άποψη του ανακτόρου

Είναι η περίοδος στην οποία η Κνωσός, η Φαιστός και τα Μάλια βρίσκονται στο επίκεντρο του αρχαίου κόσμου και ο τρόπος διακυβέρνησης θεωρείται πρότυπο. Η ναυτιλία και το εμπόριο γνωρίζουν μεγάλη άνθηση. Έχουν διαπιστωθεί οικονομικές και εμπορικές σχέσεις της Μινωικής Κρήτης και με άλλες περιοχές του Αιγαίου και της Ηπειρωτικής Ελλάδας όπως τη Θήρα, τη Ρόδο, τα Κύθηρα, τη Μήλο, τη Μίλητο, τη Λακωνία, τη Μεσσηνία καθώς και με την Κύπρο, τη Συρία, την Παλαιστίνη και την Αίγυπτο. Στην Κρήτη εισάγονται κυρίως πρώτες ύλες όπως χαλκός, κασσίτερος, άργυρος, ελεφαντόδοντο. Η μινωική οικονομία στηριζόταν επίσης στη γεωργική κτηνοτροφική παραγωγή καθώς επίσης και στη βιοτεχνία, αγγειοπλαστική, μεταλλοτεχνία, σφραγιδογλυφία που ασκείται στα εργαστήρια των Ανακτόρων και των επαύλεων.

Εικόνα 1.6: Δείγματα αγγειοπλαστικής, σφραγιδογλυφίας και εικαστικής τέχνης

Στα ανακτορικά κέντρα ασκούταν ο έλεγχος της παραγωγής και της διακίνησης των προϊόντων. Οι εξαγωγές στηρίζονταν στο κρασί, το λάδι και στα προϊόντα των εργαστηρίων. Ιδιαίτερα αναπτυγμένες ήταν η ζωγραφική και η

χρυσοχοΐα όπου και αυτές οι τέχνες πρόσδιδαν την ιδιαίτερη κουλτούρα και αισθητική που είχαν.

1.3.4.2 Μινωική κοινωνία

Η οικιστική εξέλιξη η οποία παρατηρήθηκε από τη δημιουργία των πρώτων ανακτόρων και η επαγγελματική εξειδίκευση την οποία κατείχαν οι έμποροι, οι αγρότες, οι ναυτικοί, οι τεχνίτες, και άλλοι αντανακλούσαν τη διαμόρφωση μιας ιεραρχημένης κοινωνίας στην κορυφή της οποίας βρίσκεται ο Βασιλιάς με διοικητική, πολιτική, οικονομική και θρησκευτική εξουσία. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικό της μινωικής κοινωνίας ήταν ο σημαντικός ρόλος της γυναίκας ιδιαίτερα στα λατρευτικά δρώμενα. Οι γυναίκες της μινωικής κοινωνίας συμμετέχουν ελεύθερα μαζί με τους άνδρες και ισότιμα με αυτούς σε όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις όπως τα ταυροκαθάψια, τον αθλητισμό, το χορό και το κυνήγι.

Εικόνα 1.7: Απεικόνιση Ταυροκαθαψίων

Όλα αυτά μέχρι το 1400π.Χ. όπου μια φυσική καταστροφή την οποία πολλοί τη συνδέουν με την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης, γίνεται η αρχή και η δημιουργία νέων ισχυρών πόλεων (Λύκτος, Γόρτυνα), βάζουν τέλος στη παντοδυναμία του μινωικού πολιτισμού.

1.4 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο Δήμος Ηρακλείου βρίσκεται στο σταυροδρόμι των πολιτισμών της Ανατολής και της Δύσης. Το πλούσιο ιστορικό παρελθόν όρισε τη βαριά πολιτισμική κληρονομιά του. το φυσικό κρητικό περιβάλλον, οι αρχαιολογικοί χώροι, οι οποίοι καθιστούν το Ηράκλειο ως το λίκνο του Μινωικού πολιτισμού, τα μνημεία και τα ιστορικά τοπία είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τις μνήμες των ανθρώπων συνθέτοντας

έτσι μία μοναδική πόλη. Ο Δήμος Ηρακλείου πρωτοσυστάθηκε στις αρχές του 1900 με την απελευθέρωση του νησιού από τους Τούρκους. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών του δήμου δέχθηκε πλήγμα μετά τη γερμανική κατοχή. Παρ' όλα αυτά όμως παρουσίασε ραγδαία ανάπτυξη ιδιαίτερα τα τελευταία 50 χρόνια, υπηρετώντας τους δημότες και τους επισκέπτες της πόλης. Από τις αρχές του περασμένου αιώνα μέχρι σήμερα, 25 Δήμαρχοι έχουν υπηρετήσει το δήμο Ηρακλείου. Πρώτος δημοκρατικά εκλεγμένος Δήμαρχος ήταν ο κύριος Ιωάννης Βογιατζάκης ο οποίος εκλέχτηκε το 1916. Ο σημερινός Δήμαρχος Ηρακλείου είναι ο κύριος Ιωάννης Κουράκης ο οποίος εκλέχτηκε από τον ηρακλειώτικο λαό το 2003.

1.5 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο Δήμος Ηρακλείου παρέχει υπηρεσίες προς τους δημότες στηρίζοντας την οικονομική πολιτιστική περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη της πόλης. Στεγασμένος σε ένα από τα πιο όμορφα βενετσιάνικα οικοδομήματα του Ηρακλείου με μακρά και πλούσια ιστορία, τη «Λότζια», ο δήμος συνδυάζει τις αρχαίες παραδόσεις με την παροχή σύγχρονων και αποδοτικών τοπικών αρχών. Η «Λότζια» ήταν κατά την Ενετοκρατία ο επίσημος χώρος συγκέντρωσης ευγενών και αρχόντων οι οποίοι συζητούσαν για διάφορα πολιτικά, οικονομικά και άλλα θέματα τα οποία αφορούσαν την πόλη. Αποτελεί απαραίτητο δημόσιο οικοδόμημα σε κάθε ενετική πόλη και ιδιαίτερα για τη «Candía» το σημερινό Ηράκλειο αποτελεί ένα από τα πιο όμορφα οικοδομήματα της πόλης, δείγμα του "Παλαδιανού" ρυθμού.

Εικόνα 1.8: Δημαρχείο Ηρακλείου (Λότζια)

Ο Δήμος Ηρακλείου διαρθρώνεται ως εξής:

A. Ειδικές Επιτελικές Υπηρεσίες στις οποίες υπάγονται επτά (7) γραφεία και η Νομική Υπηρεσία.

B. Ειδικές Υπηρεσίες στις οποίες υπάγεται ένα (1) τμήμα.

Γ. Έντεκα (11) Διευθύνσεις στις οποίες υπάγονται εξήντα ένα (61) τμήματα.

Οι υπάλληλοι που απασχολούνται με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στο Δήμο Ηρακλείου είναι 991.

Αναλυτικότερα:

- 649 Μόνιμοι Υπάλληλοι
- 51 Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου
- 174 Υπάλληλοι Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου
- 56 Μέλη Δημοτικής Φιλαρμονικής
- 44 Μέλη Μικτής Δημοτικής Χορωδίας
- 17 Μέλη Βυζαντινής Χορωδίας.

Επειδή ο Δήμος Ηρακλείου δεν έχει ένα ενιαίο κτίριο για να στεγάσει όλες τις υπηρεσίες του, το ανώτερο προσωπικό εργάζεται σε διάφορους χώρους.

Οι χώροι εργασίας είναι οι εξής:

- Το Κεντρικό Κτίριο (Λότζια) στην Αγίου Τίτου 1
- Το Δημοτικό Κτίριο της οδού Ανδρόγεω 2
- Το Δημοτικό Κτίριο της Πλατείας Δασκαλογιάννη
- Το Δημοτικό Κτίριο στο Αχτάρικα
- Τα Δημοτικά Σφαγεία
- Τα δύο (2) δημοτικά Νεκροταφεία
- Το Δημοτικό Κτίριο της Μάνδρας κοντά στο Αεροδρόμιο
- Τα Δημοτικά γραφεία της οδού Μίνωος
- Τα Δημοτικά γραφεία της Εργατικής Κατοικίας Μπεντεβή και
- Τα Κτίρια που στεγάζουν τα Επτά (7) ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου.

Επίσης τα παρακάτω κτίρια στεγάζουν υπηρεσίες του Δήμου:

- Δημοτολόγιο – Ληξιαρχείο, Εθνικής Αντιστάσεως 158
- Δημοτική Αστυνομία, Εθνικής Αντιστάσεως 172
- Πολεοδομία, κτίριο «Εσπέρια», Ιδομενέως και Μεραμβέλλου
- Βικελαία Βιβλιοθήκη, Μαρκοπούλου 46 (παραπλεύρως εκκλησίας Αγίου Ματθαίου) Χορτατσών και Κυδωνίας 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

2.1 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ □ ΑΘΗΝΑ 2004 *

Το 1998, όλοι οι Έλληνες άκουσαν με ιδιαίτερη χαρά από το στόμα του Χουάν Αντώνιο Σάμαρανκ, πως οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 2004 θα επιστρέψουν την πατρίδα τους. Η Ελλάδα γενέτειρα της Ολυμπιακής ιδέας, έβαζε ένα μεγάλο «στοίχημα» όσο αφορά την ανάδειξη της τουριστικής της εικόνας σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς επίσης και της ανάπτυξης στο τομέα των τεχνικών έργων. Οι πόλεις οι οποίες επιλέχθηκαν να σηκώσουν στις «πλάτες» τους το βάρος της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο, η Πάτρα και ο Βόλος. Η πόλη του Ηρακλείου, συγκριτικά με τις υπόλοιπες Ολυμπιακές πόλεις, υστερούσε σημαντικά σε επίπεδο τεχνικών έργων (αυτοκινητόδρομοι, κόμβοι, οδικές αρτηρίες, κ.α). Για αυτό το λόγο ένα μεγάλο μέρος από τα χρήματα τα οποία δαπανήθηκαν για τα Ολυμπιακά έργα παραχωρήθηκε στην πόλη του Ηρακλείου.¹ Οι αθλητικές εγκαταστάσεις, οι σύγχρονοι αυτοκινητόδρομοι και η ανάδειξη σημαντικών μνημείων του Ηρακλείου συνέβαλαν καταλυτικά στη δημιουργία μιας όμορφης και ελκυστικής πόλης και κυρίως, αποτέλεσαν τη βάση για τον προγραμματισμό και τη δημιουργία μίας σειράς άλλων τεχνικών έργων εξίσου σημαντικά

Εικόνα 2.1: Αερογέφυρα κόμβου Παπαναστασίου

2.2 ΗΡΑΚΛΕΙΟ: ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΟΛΗ

Στην πόλη του Ηρακλείου έγιναν πολλά σημαντικά έργα, τα οποία άλλαξαν την εικόνα της πόλης και δημιούργησαν ευνοϊκότερους όρους ζωής για τους

¹ Στο Ηράκλειο δαπανήθηκαν συνολικά 187.000.000 € για κατασκευή τεχνικών έργων.

Ηρακλειώτες και τους επισκέπτες. Τα περισσότερα έγιναν στα πλαίσια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών αγώνων του 2004. Το "Παγκρήτιο" στάδιο ο πεταλοειδής δρόμος, οι ανισόπεδοι κόμβοι, τα πλακόστρωτα, οι διανοίξεις δρόμων και άλλα, αποτέλεσαν έργα σημαντικά για τα οποία οι Ηρακλειώτες νιώθουν υπερήφανοι που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη τους. Το σημαντικότερο έργο όμως, κατά κοινή ομολογία, το οποίο πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των Ολυμπιακών αγώνων και συνεχίστηκε από τη δημοτική αρχή είναι η «ανάπλαση της παραλιακής περιοχής». Αποτελεί έργο πνοής, το οποίο δε θα είχε δημιουργηθεί αν δεν είχαν πραγματοποιηθεί οι Ολυμπιακοί Αγώνες και στο Ηράκλειο. Το έργο της ανάπλασης του Παραλιακού μετώπου εκτεινόταν σε μήκος περίπου 3,5 χιλιομέτρων. Διαπλατώνσεις δρόμων, πλατείες, μνημεία, μουσεία και άλλα δημιουργήθηκαν στη παραλιακή και άλλαξαν τη μορφή της.

2.3 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Εικόνα 2.2: Παραλιακή περιοχή μετά την ολοκλήρωση του πρώτου υποέργου

2.3.1 Σκοπός ανάπλασης

Το Ηράκλειο αποτελούσε τη μοναδική παραλιακή πόλη της Ελλάδας η οποία είχε στραμμένη την πλάτη της προς τη θάλασσα. Για 30 χρόνια τουλάχιστον, αίτημα των Ηρακλειωτών από την εκάστοτε δημοτική αρχή ήταν η «ανάπλαση της παραλιακής». Με αφορμή τα Ολυμπιακά έργα και τις προσπάθειες της δημοτικής αρχής, αυτή η πρωτοτυπία δεν υφίσταται πια. Η εικόνα η οποία εμφανίζει η βιτρίνα του Ηρακλείου έχει αλλάξει ριζικά και η σχέση των κατοίκων με τη θάλασσα έχει αποκατασταθεί με τη διάνοιξη του παραλιακού μετώπου. Έτσι, πραγματοποιήθηκε η περιβόητη «στροφή του προσώπου» της πόλης προς τη θάλασσα. Η φιλοσοφία του τρόπου ανάδειξης της παραλιακής ζώνης, στηριζόταν στη λογική της βελτίωσης των κοινοχρήστων χώρων με στόχο την ενίσχυση της πρόσβασης των πολιτών. Για το

λόγο αυτό η χάραξη των δρόμων έγινε νοτιότερα και έτσι απελευθερώθηκαν σημαντικοί χώροι επισκέψιμοι για το κοινό, ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε πλατφόρμα η οποία οδηγεί τους πολίτες στη θάλασσα.

Σκοπός της ανάπλασης ήταν ο επανασχεδιασμός του παραλιακού μετώπου της περιοχής μεταξύ του Προμαχώνα του Αγίου Ανδρέα έως και των εγκαταστάσεων του ξενοδοχείου «Ξενία». Στα πλαίσια αυτά επιδιωκόταν η προστασία και η ανάδειξη του παραλιακού τμήματος της ιστορικής συνοικίας της Αγίας Τριάδας και η περιοχή της παλαιάς Ηλεκτρικής και του κόλπου «Δέρματα». Επίσης, με τις συγκεκριμένες κατευθύνσεις, αναβαθμίστηκε το σύνολο του αστικού χώρου, οργανώθηκε εκ νέου το κυκλοφοριακό δίκτυο της παραλιακής ζώνης με σκοπό να αποσυμφορτιστεί κυκλοφοριακά τόσο η παραλία όσο και το κέντρο της πόλης, και τέλος, δημιουργήθηκαν νέα δίκτυα πεζοδρόμων. Ακόμα η ανάπλαση της παραλιακής περιλάμβανε την αποκατάσταση και την ένταξη στο πολεοδομικό ιστό μέσα από νέες χρήσεις τα παλαιά αξιόλογα κτίρια και την ανάδειξη των μνημείων της περιοχής.

2.3.2 Έργα ανάπλασης παραλιακής περιοχής

Ένα μεγάλο εργοτάξιο είχε στηθεί στην ευρύτερη περιοχή από τον χώρο του πρώην Ξενία μέχρι και το " Παγκρήτιο Στάδιο" το οποίο όπως αναμενόταν άλλαξε δραστικά την εικόνα της παραλιακής αφού αναβαθμίστηκε λειτουργικά και αισθητικά. Σύγχρονοι αυτοκινητόδρομοι, χώροι αναψυχής, περιπάτου, στάθμευσης, πλατείες, κτίρια τα οποία φιλοξενούν διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και άλλα είναι παρεμβάσεις οι οποίες άλλαξαν το προφίλ μιας περιοχής με έντονη οικιστική δόμηση, η οποία απαιτούσε περισσότερους ελεύθερους χώρους.

Το σημαντικό έργο της «ανάπλασης» της «Παραλιακής περιοχής Ηρακλείου», πέρασε χρονικά από δύο στάδια κατασκευής για να πάρει την τελική του μορφή. Το πρώτο στάδιο αποτέλεσε η «προολυμπιακή» περίοδος, κατά την οποία τα έργα τα οποία πραγματοποιήθηκαν χρηματοδοτήθηκαν από το «Ολυμπιακό ταμείο» και το δεύτερο στάδιο όπου τα έργα τα οποία πραγματοποιήθηκαν, χρηματοδοτήθηκαν από ίδιους πόρους του Δήμου και μέσω άλλων προγραμμάτων.

Εικόνα 2.3: Τμήμα παραλιακού δρόμου μετά την ανάπλαση

Τα έργα τα οποία πραγματοποιήθηκαν στην παραλιακή περιοχή Ηρακλείου είναι τα εξής:

Έργο ανάπλασης	Κόστος (€)
1) Ανάπλαση δυτικού παραλιακού μετώπου	12.941.000
(α) Κατασκευή παραλιακής λεωφόρου	9.450.000
(β) Ανάπλαση ελεύθερων χώρων	3.491.000
2) Ανάπλαση ανατολικού παραλιακού μετώπου	3.191.000
3) Κατασκευή πλατείας Ξενία	790.000
4) Αναστύλωση Ι.Ν. Αγίου Πέτρου Δομινικανών	3.000.000
5) Μουσείου Φυσικής Ιστορίας (ανάπλαση περιβάλλοντα χώρου)	978.792
6) Υπόγειο Parking	3.500.000
7) Κατασκευή Κέντρου δημιουργικότητας και Πολιτισμού (άνωθεν του Parking)	2.030.000
8) Κατασκευή πλατείας στο χώρο της Παλιάς λαχαναγοράς	430.000
9) Διαμόρφωση πεζοδρομων περιμετρικά της πλατείας της Παλιάς λαχαναγοράς	1.270.000
10) Κατασκευή Πολύκεντρου νεολαίας στο χώρο της παλιάς λαχαναγοράς	430.000
ΣΥΝΟΛΟ	28.560.792

2.4 ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ

Τα έργα τα οποία κατασκευάστηκαν στην παραλιακή κατά την προετοιμασία της πόλης για τους «Ολυμπιακούς αγώνες» του 2004, ήταν η κατασκευή παραλιακού δρόμου από το ύψος του Προμαχώνα του Αγίου Ανδρέα έως και τον κόμβο της Γιοφύρου (Παγκρήτιο Στάδιο) και η δημιουργία πλατείας στο χώρο του πρώην ξενοδοχείου «ΞΕΝΙΑ».

Εικόνα 9.4: Παραλιακή λεωφόρος Ηρακλείου

2.5 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

Η κατασκευή του παραλιακού δρόμου δεν άλλαξε μόνο την εικόνα της παραλιακής περιοχής αλλά ολόκληρη τη βιτρίνα της πόλης. Η περιοχή της παραλίας παρέμενε μέχρι τότε αποκλεισμένη από τους πολίτες, αφού δε υπήρχε δρόμος ή άλλη δίοδος για να είναι επισκέψιμη για τους κατοίκους και έτσι με τη σειρά τους είχαν γυρίσει τη «πλάτη» τους στη θάλασσα.

Δυο βασικοί λόγοι ήταν η αιτία όπου η Παραλιακή περιοχή του Ηρακλείου δεν ήταν προσβάσιμη από τους πολίτες έως τότε. Ο ένα λόγος ήταν η αδυναμία εύρεσης χρημάτων από την εκάστοτε δημοτική αρχή, μέσω κάποιων προγραμμάτων, αφού το συγκεκριμένο έργο δε μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο από τους οικονομικούς πόρους του Δήμου και ο δεύτερος λόγος ήταν η παρουσία ενός οικισμού στην περιοχή (Καράβολας), ο οποίος με τη σειρά του κρατούσε εγκλωβισμένη τη παραλία και ο μόνος τρόπος να απεγκλωβιστεί ήταν η κατεδάφιση των σπιτιών της περιοχής.

2.5.1 «ΚΑΡΑΒΟΛΑΣ»

Με αφορμή τους «Ολυμπιακούς Αγώνες» το οικονομικό σκέλος του προβλήματος λύθηκε μέσω Κρατικών χρηματοδοτήσεων, προκειμένου τα έργα να είναι έτοιμα πριν την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων. Το πρόβλημα όμως με τη περιοχή του «Καράβολα» παρέμενε, αφού δεν ήταν μόνο οικονομικό το ζήτημα.

Η περιοχή άρχισε να οικοδομείται και να κατοικείται για πρώτη φορά στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Οι πρώτες κατοικίες κατασκευάστηκαν εκεί το 1927, όπου στεγάστηκαν πρόσφυγες. Από τις πρώτες οικογένειες που φιλοξενήθηκαν εκεί ήταν και η οικογένεια του κ. Παύλου, όπου το ψευδώνυμό του ήταν «Καράβολας», το οποίο στη Μ. Ασία σήμαινε «χοχλιός» όπως λέγεται στη Κρήτη, με αποτέλεσμα να υιοθετήσει η περιοχή το ψευδώνυμό του και να διατηρηθεί μέχρι σήμερα. Ο οικισμός άρχισε να επεκτείνεται το 1938 όταν εγκαταστάθηκαν στη περιοχή νέες οικογένειες προσφυγικής καταγωγή και αυτές. Η τελευταία γενιά οικιστών έφτασε αμέσως μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και συγκεκριμένα το 1946. Η τελευταία απογραφή των κατοίκων της περιοχής έδειξε ότι στον «Καράβολα» κατοικούν 53 οικογένειες.

Εικόνα 2.5: Συνοικία Καράβολα

Η ανάπλαση της περιοχής και η κατασκευή της νέας Παραλιακής λεωφόρου δεν ήταν εφικτό να ξεκινήσουν χωρίς τη κατεδάφιση των κτισμάτων. Οι κάτοικοι του Καράβολα δεν κατείχαν τίτλους ιδιοκτησίας για τις οικείες τους, και αρχικά το θέμα των αποζημιώσεων δεν μπορούσε να λυθεί². Οι κάτοικοι δεν εγκατέλειπαν την περιοχή χωρίς να αποζημιωθούν και έτσι το έργο της ανάπλασης καθυστέρησε ακόμα περισσότερο. Ο Δήμος Ηρακλείου ήταν σε δύσκολη θέση, αφού βάσει νόμου δεν είχε την δυνατότητα να αποζημιώσει τους κατοίκους και το χρονοδιάγραμμα του έργου ήταν συγκεκριμένο.

Τελικά, το θέμα των αποζημιώσεων λύθηκε, αφού με κοινή Υπουργική απόφαση άρχισαν να πληρώνονται οι αποζημιώσεις, ή οι «κοινωνικές επιδοτήσεις» όπως ονομάστηκαν, από τα γραφεία της Περιφέρειας Κρήτης. Μαζί με τη παραλαβή

² Βάση νόμου απαγορεύεται η αποζημίωση χωρίς τίτλους ιδιοκτησίας και ακολουθείται η διαδικασία της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης.

της επιταγής κάθε δικαιούχος υπέγραψε υπεύθυνη δήλωση ότι έως και τις 29 Δεκεμβρίου του 2003 θα έχουν αποχωρήσει από το «Καράβολα». Το ποσό το οποίο κατανεμήθηκε ήταν της τάξεως των 8.991.080 Ευρώ.

Τη στιγμή όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς θεωρούσαν ότι η αποζημίωση των δικαιούχων του Καράβολα σηματοδότησε μία νέα εποχή για την πόλη του Ηρακλείου, ήρθε να προστεθεί άλλο ένα πρόβλημα. Μόλις ξεκίνησαν οι μπουλντόζες να γκρεμίζουν τα πρώτα σπίτια, υπάλληλοι της Αρχαιολογικής υπηρεσίας ζήτησαν να σταματήσουν οι εργασίες προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ένας τείχος ο οποίος βρισκόταν στη περιοχή ήταν τμήμα ενετικού μνημείου. Οι εργασίες ξεκίνησαν ξανά αρχές Γενάρη αφού αποδείχθηκε το συγκεκριμένο κομμάτι τοίχου νεότερη κατασκευή, όμως αυτή η καθυστέρηση πίεσε ακόμα περισσότερο χρονικά τη Δημοτική αρχή και τους εργολάβους καθώς η κατασκευή του δρόμου θα έπρεπε να ήταν έτοιμη σε εφτά μήνες.

Το έργο της ανάπλασης της Παραλιακής περιοχής χωρίστηκε σε δυο υποέργα. Αυτό έγινε διότι οι εφτά μήνες οι οποίοι απέμειναν πριν την έναρξη των «Ολυμπιακών Αγώνων» δεν ήταν αρκετοί για να κατασκευαστεί το έργο 100%. Έτσι, το ένα υποέργο αφορούσε τη κατασκευή της παραλιακής λεωφόρου και το δεύτερο υποέργο ανάπλαση των ελεύθερων χώρων παραλιακής.

2.5.2 ΥΠΟΕΡΓΟ 1^ο: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΛΕΩΦΟΡΟΥ

Στις 5 Γενάρη του 2004, οι μπουλντόζες ξεκίνησαν να γκρεμίζουν και τα υπόλοιπα σπίτια του «Καράβολα» και το έργο της κατασκευής του δρόμου άρχισε να πραγματοποιείται. Η κατασκευή του δρόμου έπρεπε να ήταν έτοιμη ως τον Ιούλιο αφού θα αποτελούσε την ολυμπιακή διαδρομή από το λιμάνι ως το Παγκρήτιο Στάδιο. Τα συνεργεία της κατασκευαστικής εταιρείας αφοσιώθηκαν στο πρώτο υποέργο και η κατασκευή του δεύτερου ορίστηκε μετά το πέρας των Ολυμπιακών Αγώνων.

Το κόστος κατασκευής του υποέργου ήταν 9.450.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το Ολυμπιακό Ταμείο. Το υποέργο περιελάμβανε λεωφόρο με πλάτος 20 μ., στην οποία κάθε κατεύθυνση εξυπηρετείται από δυο λωρίδες πλάτους 6,10 μ. Εκατέρωθεν των λωρίδων κυκλοφορίας διαμορφώθηκε πεζοδρόμιο πλάτους 3,30 μ. με ύψος 15 εκ. Στο υπόλοιπο τμήμα έγινε σημειακή δεντροφύτευση με απόσταση 7,5 μ. το ένα δέντρο από το άλλο. Κατά σκευάστηκαν μοντέρνα κιόσκια σε στάσεις λεωφορείων και στην ελεύθερη ζώνη όδευσης πεζών πραγματοποιήθηκε

επίστρωση μαρμάρων και κυβόλιθων. Ιδιαίτερη μέριμνα προβλέφθηκε για την ελεύθερη πρόσβαση και χρήση του χώρου από τα άτομα με ειδικές ανάγκες με τη δημιουργία ραμπών και λωρίδα ανίχνευσης από τη ράβδο τυφλών³. Επί του άξονα της λεωφόρου κατασκευάστηκε νησίδα φύτευσης και φωτισμού του οδοστρώματος πλάτους 1,20 μ. Φυτεύτηκε σειρά δένδρων ανά 8 μέτρα⁴ ενώ στην υπόλοιπη επιφάνεια της νησίδας εγκαταστάθηκε χλοοτάπητας.

Το σημαντικό έργο της κατασκευής του παραλιακού δρόμου ολοκληρώθηκε λίγες μέρες πριν την έναρξη των Αγώνων. Ένας μοντέρνος αυτοκινητόδρομος ήταν έτοιμος να εξυπηρετήσει τους κατοίκους και τους επισκέπτες της πόλης. Ένας σύγχρονος δρόμος ο οποίος δίκαια επιλέχθηκε ως βασική «Ολυμπιακή διαδρομή».

2.5.3 ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Οι «Ολυμπιακοί Αγώνες» έγιναν το καλοκαίρι του 2004 και στέφθηκαν από απόλυτη επιτυχία. Μετά τη λήξη των αγώνων, η δημοτική αρχή ευελπιστούσε να χρηματοδοτηθεί η ολοκλήρωση του έργου όπου είχε προγραμματιστεί. Αυτό δεν έγινε, αφού το Κράτος δεν είχε την δυνατότητα να εξασφαλίσει τους οικονομικούς πόρους για τη συνέχιση των έργων.

2.5.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΜΕΣΩ □ URBAN[®]

Μεγάλα χρηματικά ποσά εξασφαλίστηκαν για να γκρεμιστούν τα παραπήγματα του Καράβολα και να γίνει ο παραλιακός δρόμος. Όμως η ανάπλαση δεν ολοκληρώθηκε⁵ και ο Δήμος Ηρακλείου δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να εξασφαλίσει τη τελειοποίηση της ανάπλασης. Θεωρήθηκε αναγκαία η εξεύρεση οικονομικών πόρων μέσω Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, αφού η κυβέρνηση δεν είχε τη δυνατότητα, και ένα από αυτά ήταν το κοινοτικό πρόγραμμα □ URBAN[®].

Το θέμα των χρηματοδοτήσεων ήταν σοβαρό αλλά και γενικότερο. Το ίδιο πρόβλημα παρατηρήθηκε και σε άλλους Δήμους όπου πραγματοποιήθηκαν ημιτελής αναπλάσεις, ο Δήμος Ηρακλείου όμως κατόρθωσε να συμπεριληφθεί στο κοινοτικό πλαίσιο της «URBAN». Οι αρμόδιοι φορείς του προγράμματος, αφού εξέτασαν της παραλιακή περιοχή Ηρακλείου και πείστηκαν ότι πληροί τις προϋποθέσεις του προγράμματος, ενέκριναν τη χρηματοδότηση για την ολοκλήρωση της ανάπλασης.

³ Πρόκειται για μάρμαρα ειδικά διαμορφωμένα με ραβδώσεις και ονομάζεται «οδηγός όδευσης τυφλών».

⁴ Τη δεντροφύτευση αποτελούν φοίνικες ύψους 5 μ.

⁵ Στην περίπτωση του παραλιακού δρόμου, η ανάπλαση των ελεύθερων χώρων έμεινε ημιτελής.

2.5.5 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ □ URBAN⁷

Η κοινοτική πρωτοβουλία □ URBAN⁷ αποτελεί ένα πρόγραμμα το οποίο αφορά στη διαμόρφωση και την εφαρμογή ιδιαίτερα καινοτόμων στρατηγικών για την αειφόρο οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση πόλεων και οικισμών, όπου βρίσκονται σε κρίση, και στην ενίσχυση και ανταλλαγή γνώσεων σε σχέση με την αειφόρο αστική αναζωογόνηση και ανάπτυξη στη Κοινότητα.

Οι αστικές περιοχές στις οποίες απευθύνεται η κοινοτική πρωτοβουλία «URBAN» πρέπει να παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα εντός μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, όπως υψηλό επίπεδο ανεργίας, χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας, ιδιαίτερα υποβαθμισμένο περιβάλλον, ειδικές ανάγκες ανασυγκρότησης και άλλα. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, ο δήμαρχος Ηρακλείου πρότεινε κάποιες συνοικίες οι οποίες χαρακτηρίζονται από τα παραπάνω στοιχεία (Αγ. Τριάδα, Αγ. Μηνάς, Λάκκος), όπως επίσης και τη παραλιακή περιοχή.

2.5.6 ΑΙΤΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ □ URBAN II⁷

Ο Δήμαρχος Ηρακλείου υπέγραψε στις 10-8-2005 δυο αιτήσεις υποβολής ένταξης στη διαχειριστική αρχή της □ URBAN⁷ με θέμα: «Έργα ανάπλασης παραλιακού μετώπου από Καράβολα έως Μάχης Κρήτης».

Το έργο περιελάμβανε:

- Δίκτυα ύδρευσης – αποχέτευσης οβρίων
- Δημιουργία χώρων αναψυχής⁶
- Δημιουργία πάρκου
- Δημιουργία Ποδηλατοδρόμου
- Δημιουργία Parking
- Αστικό εξοπλισμό.

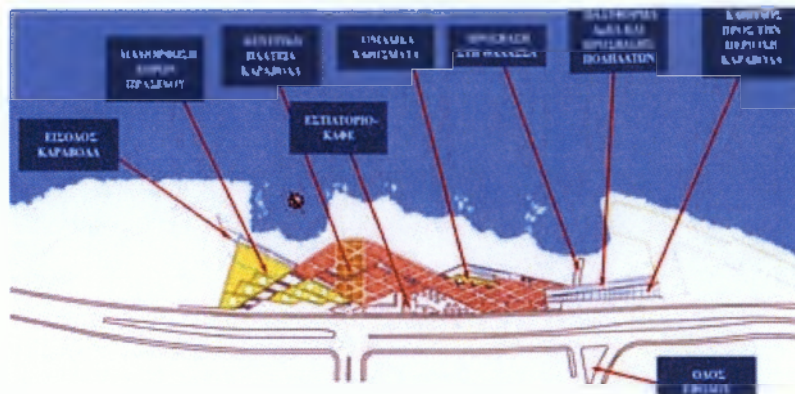
⁶ Μικρό αναψυκτήριο, πράσινο, υδάτινα στοιχεία κ.α.

2.5.7 2^ο ΥΠΟΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΑΡΑΛΙΑΣ

2.5.7.1. ΜΕΛΕΤΗ

Σε απέραντο πάρκο προέβλεπε να μετατραπεί η παραλιακή Ηρακλείου, αφού 55 στρέμματα πρασίνου και χώρων αναψυχής είχε σκοπό να δημιουργήσει ο δήμος Ηρακλείου κατά μήκος της παραλιακής λεωφόρου από τη πύλη του Αγίου Ανδρέα μέχρι το Παγκρήτιο στάδιο σχεδόν, επιχειρώντας να μετατρέψει την παραλία του Ηρακλείου, σε μια άλλη πόλη.

Έτσι, ο Οργανισμός Ανάπτυξης Ανατολικής Κρήτης (Ο.ΑΝ.Α.Κ) ανέλαβε τη μελέτη του Έργου που τελικώς δημοπρατήθηκε στις 3 Αυγούστου του 2006 και υπογράφηκε μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και της κατασκευαστικής εταιρείας «ΜΙΝΩΣ Α.Τ.Ε.Ε.» με ποσοστό έκπτωσης 18,6%. Το κόστος του δεύτερου υποέργου ανερχόταν στα 3.491.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πλαίσιο της «URBAN» (3.000.000 Ευρώ), το πρόγραμμα «Θησέας» (191.000 Ευρώ) και το Υπουργείο Μεταφορών (300.000 Ευρώ)⁷, με χρονοδιάγραμμα 12 μήνες από την ημέρα όπου θα εγκατασταθούν τα συνεργεία.

Εικόνα 2.6: Μελέτη δεύτερου υποέργου ανάπλασης

2.5.7.2 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 2^{ου} ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

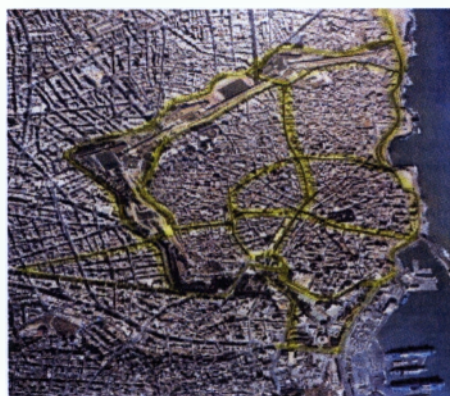
Η ανάπλαση της Παραλιακής ξεκίνησε πάλι στις 12 Σεπτεμβρίου του 2006 μετά την εγκατάσταση και των συνεργείων στην περιοχή. Αρχικά χρειάστηκε να καθαριστεί η παραλία έπειτα ξεκίνησε η κατασκευή, σε ελεύθερο χώρο 55 στρεμμάτων, παιδικών χαρών, μικρό αναψυκτηρίου, καφετέριες, εστιατόρια, υδάτινα

⁷ Η χρηματοδότηση του Υπουργείου Μεταφορών, αφορά αποκλειστικά τη κατασκευή του ποδηλατοδρόμου στην παραλιακή.

στοιχεία⁸ (σιντριβάνια), υπαίθριο γκαράζ χωρητικότητας 150 αυτοκινήτων, ένα μικρό πάρκο αμφιθεατρικά κατασκευασμένο για τη διοργάνωση μικρών συναυλιών, εικαστικό πάρκο στο οποίο εκτίθενται γλυπτά ενώ το συγκεκριμένο πάρκο κατασκευάστηκε για να χρησιμοποιείται και σαν εργαστήριο για τους καλλιτέχνες. Επίσης, πολλοί ελεύθεροι χώροι δεντροφυτεύτηκαν και πεζοδρομήθηκαν κάνοντας τη περιοχή ακόμα πιο προσιτή και όμορφη.

Σημαντική παρέμβαση επίσης στην ανάπτυξη της περιοχής αποτέλεσε η κατασκευή ποδηλατοδρομίου. Ο ποδηλατόδρομος κατασκευάστηκε κατά μήκος της παραλιακής Λεωφόρου, με αποκλειστικές λωρίδες αμφίδρομης κίνησης κυκλοφορίας του ποδηλάτου. Εκτός από τις λωρίδες ανά κατεύθυνση, ο ποδηλατόδρομος περιέχει επίσης φωτεινούς σηματοδότες και πινακίδες αποκλειστικά για τους οδηγούς ποδηλάτων για ασφαλέστερη οδήγηση. Οι ποδηλατόδρομοι είναι κατασκευασμένοι στο υφιστάμενο πλακόστρωτο της παραλιακής και αποτελούν ένα κομμάτι του δικτύου ποδηλατοδρόμων της πόλης του Ηρακλείου. Η κατασκευή ποδηλατοδρόμου στη παραλιακή χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών με το ποσό των 300.000 Ευρώ.

Ο σκοπός της κατασκευής του ποδηλατοδρόμου στη παραλιακή αλλά και ολόκληρου του δικτύου ήταν η ενθάρρυνση των κατοίκων της πόλης να αφήσουν το αυτοκίνητο και να προτιμήσουν το ποδήλατο ως μέσο μεταφοράς αποφεύγοντας έτσι το κυκλοφοριακό έμφραγμα σε πολλές περιοχές του ηρακλείου. Οι δενδροφυτεύσεις κατά μήκος των πεζοδρομίων και η μείωση των ρύπων έχουν δημιουργήσει ένα πιο ανθρώπινο περιβάλλον.

Εικόνα 2.7: Δίκτυο ποδηλατοδρόμων Ηρακλείου

⁸ Υδάτινα στοιχεία αποτελούν τα σιντριβάνια και μικρές λίμνες.

Το έργο της κατασκευής της Παραλιακής ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2007. Ένα μεγάλο έργο ολοκληρώθηκε και αποκατάστησε τη σχέση των Ηρακλειωτών με τη θάλασσα. Αν και, κινδύνεψε αρκετές φορές η ανάπλαση να μείνει ημιτελής τελικά ολοκληρώθηκε αλλάζοντας ριζικά τη βιτρίνα του Ηρακλείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ

3.1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΞΕΝΙΑ

Άλλο ένα κομμάτι από το «πάζλ» της γενικότερης ανάπλασης της Παραλιακής είναι η κατασκευή της Πλατείας «ΞΕΝΙΑ». Η κατασκευή της πλατείας, είχε μια ανάλογη πορεία με αυτή της παραλιακής περιοχής. Άρχισε η κατασκευή της πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες και ολοκληρώθηκε μετά τη λήξη. Πριν την κατασκευή της πλατείας στον ίδιο χώρο υπήρχε για δεκαετίες ένα πεντάροφο ξενοδοχείο, το ξενοδοχείο «ΞΕΝΙΑ»⁹. Τα τελευταία πέντε χρόνια, πριν τη κατεδάφισή του, το ξενοδοχείο δε λειτουργούσε και στεκόταν πάνω στη θάλασσα σαν κουφάρι αυθαιρεσίας. Αποτελούσε ένα θρομβωτικό στοιχείο το οποίο επιδείωνε το οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα της περιοχής. Δεν χαρακτηριζόταν από ην ιδιαίτερη αρχιτεκτονική του, ούτε αποτελούσε κάποιο ιστορικό μνημείο.

Έτσι, με αυτή τη προοπτική αποφασίστηκε από τους μελετητές η κατεδάφιση του κτιρίου, αφενός για να διαπλατυνθεί ο δρόμος στο συγκεκριμένο σημείο και αφετέρου να δημιουργηθεί μια καλαίσθητη πλατεία. Η ανάπλαση του συγκεκριμένου χώρου ήταν αναγκαία, αφού αποτελούσε ένα σημαντικό κομμάτι της «Ολυμπιακής διαδρομής» και η εικόνα της περιοχής επιβαλλόταν να βελτιωθεί.

Εικόνα 3.1: Ξενοδοχείο Ξενία

⁹ Το ξενοδοχείο καταλάμβανε έκταση 5 στρεμμάτων στη παραλιακή.

3.1.1 ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ ΤΟΥ □ ΞΕΝΙΑ"

Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης, έπειτα από συνάντηση την οποία είχε με το δήμαρχο Ηρακλείου στις 6 Μαΐου του 2003, αμφισβήτησε έντονα την αισθητική του κτιρίου και από τη στιγμή όπου σύσσωμη η Τοπική Αυτοδιοίκηση είχε αποφασίσει τη κατεδάφισή του, ενέκρινε τη χρηματοδότηση της κατεδάφισης και την ανάπλαση της περιοχής. Μετά την έγκριση του έργου από τον υφυπουργό το τελευταίο θέμα το οποίο έπρεπε να διευθετηθεί ήταν η παραχώρηση του κτιρίου από τα «Ελληνικά Τουριστικά ακίνητα» στο δήμο Ηρακλείου. Η συμφωνία επιτεύχθηκε στις 31 Ιουλίου του 2003 μεταξύ του δημάρχου Ηρακλείου και του διευθύνοντα συμβούλου της εταιρίας «Ελληνικά Τουριστικά ακίνητα», αφού ο δεύτερος πείστηκε ότι ο Δήμος Ηρακλείου θα χρησιμοποιήσει το χώρο του πρώην ξενοδοχείου □ ΞΕΝΙΑ", «χάριν του κοινού οφέλους».

Η εταιρεία η οποία επιλέχθηκε για τη κατεδάφιση του Ξενία, ήταν η «Demcon Demolition Contractors. Καθώς τα χρονοδιαγράμματα πίεζαν την αποπεράτωση του έργου, επιτακτική ανάγκη ήταν η γρήγορη κατεδάφιση του κτιρίου έτσι ώστε να ξεκινήσει η κατασκευή της πλατείας. Ένας τρόπος γρήγορης κατεδάφισης ήταν με ελεγχόμενη χρήση εκρηκτικών, το οποίο όμως απορρίφθηκε λόγω των μνημείων που υπήρχαν σε κοντινή απόσταση από το εργοτάξιο¹⁰. Άλλη μία λύση αποτελούσε η κατεδάφιση του κτιρίου με τη χρήση χημικών ουσιών, το οποίο απορρίφθηκε και αυτό λόγω της πυκνοκατοίκησης της περιοχής. Έτσι, επιλέχθηκε τελικά ο πιο χρονοβόρος τρόπος της μπουλντόζας.

Εικόνα 3.2: Ξενοδοχείο Ξενία κατά την κατεδάφιση

¹⁰ Σε κοντινή απόσταση βρίσκονται ο Ενετικός Ναός του Αγίου Πέτρου και μεγάλο τμήμα των ενετικών τειχών.

Το συνεργείο εγκαταστάθηκε στις 20 Φεβρουαρίου του 2004 για τη Κατεδάφιση του κτιρίου (πρώην ξενοδοχείου Ξενία) από οπλισμένο σκυρόδεμα. Το χρονοδιάγραμμα του έργου ήταν 60 ημέρες. Η συνολική επιφάνεια του κτιρίου ήταν 6.000 τ.μ. και ύψους 21 μέτρων. Η κοστολόγηση του έργου ήταν 290.000 Ευρώ το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

3.1.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΣΩ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ □ URBAN

Το έργο ολοκληρώθηκε και ο χώρος του πρώην Ξενοδοχείου ΞΕΝΙΑ ήταν πλέον οικόπεδο. Η τελευταία πέτρα έπεσε στις 21 Απριλίου του 2004 και την ίδια μέρα ο δήμαρχος Ηρακλείου είχε συνάντηση με τους μελετητές για τη τελική μορφή της πλατείας. Μετά τη κατεδάφιση του κτιρίου, ο Δήμος Ηρακλείου άσκησε πιέσεις προς τη κυβέρνηση για την έγκαιρη χρηματοδότηση του έργου έτσι ώστε να ευπρεπιστεί ο χώρος ενόψει «Ολυμπιακών Αγώνων».

Καμία κίνηση ανάπλασης δεν πραγματοποιήθηκε στους εναπομείναντες τρεις μήνες ως την Έναρξη των Ολυμπιακών αγώνων. Εκ του αντίθετου, τοποθετήθηκαν διαφημιστικές ταμπέλες ύψους 2,5 μέτρων για να μη φαίνεται το ξεγυμνωμένο οικόπεδο. Έτσι, όπως και στη περίπτωση της ανάπλασης της παραλιακής περιοχής, η κυβέρνηση αδυνατούσε να χρηματοδοτήσει την ανάπλαση και το έργο συμπεριλήφθηκε στο «URBAN».

Εικόνα 3.3: Μελέτη ανάπλασης πλατείας Ξενία

3.1.3 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΞΕΝΙΑ

Το έργο «ανάπλαση Πλατείας Ξενία» ξεκίνησε πάλι μετά τη χρηματοδότηση 500.000 Ευρώ από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα □ URBAN, στις 26 Νοεμβρίου του

2005 με χρονοδιάγραμμα αποπεράτωσης τεσσάρων μηνών. Η ανάπλαση της πλατείας περιελάμβανε μία πλατεία αρκετών τ.μ. (συνολική έκταση του οικοπέδου είναι περίπου 5 στρέμματα), η οποία αποτελείται από τέσσερις μικρότερες πλατείες όπου δημιουργούν δυο τεμνόμενοι κάθετοι διάδρομοι επί του δαπέδου της πλατείας, όπου φωτίζονται. Η είσοδος της υπερυψωμένης πλατείας κατασκευάστηκε ανατολικά της πλατείας (απέναντι από τον Ι.Ν. Αγίου Πέτρου)¹¹ με σκαλοπάτια, ενώ το δάπεδο επενδύθηκε με υλικά τα οποία αισθητικά ενοποιούν όλο το χώρο της πλατείας με το μνημείο του Ενετικού «Ι.Ν. Αγίου Πέτρου». Πάνω στη πλατεία δημιουργήθηκε ειδική φύτευση, ανθεκτική στις κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής λόγω της θάλασσας και των δυνατών ανέμων, γι' αυτό το λόγο η δημοτική αρχή ζήτησε την μελέτη της φύτευσης από την «επιτροπή Πράσινου». Περιμετρικά του πλαισίου της Πλατείας τοποθετήθηκαν παγκάκια και καλαίσθητα φωτιστικά, ενώ στη νότια λωρίδα του οικοπέδου έγινε ζώνη Πράσινου με χαμηλή φύτευση και φοίνικες. Εντός της πλατείας πραγματοποιήθηκε γραμμική φύτευση ενώ οι μικρές πλατείες όπου χωρίζονται με φωτεινούς διαδρόμους είναι κατασκευασμένες αμφιθεατρικά για την πραγματοποίηση μικρών συναυλιών εικαστικών εκθέσεων, θεατρικών παραστάσεων και άλλα. Στο δυτικό κομμάτι της Πλατείας δημιουργήθηκε σιντριβάνι 10 τ.μ., καθώς και μια ήπια μεταλλοκατασκευή, η οποία λειτουργεί ως καφετέρια για το κοινό.

Οι εργασίες για την ανάπλαση της πλατείας τελείωσαν στις 26 Απρίλη του 2006 όπου και οι τελευταίες χωματουργικές εργασίες και φυτεύσεις πραγματοποιήθηκαν. Η δημοτική αρχή εξέφρασε την ικανοποίησή της αφού το έργο ολοκληρώθηκε εντός του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος και ακριβώς όπως είχε καθοριστεί από τους μελετητές.

Εικόνα 3.4: Υδάτινη εγκατάσταση πλατείας Ξενία

¹¹ Το υλικό που τοποθετήθηκε αποτελείται από μάρμαρο και πωρόλιθο.

3.2 ΕΝΕΤΙΚΟΣ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΩΝ

Στην ανατολική πλευρά της πλατείας “wwwΞενία”, σε απόσταση 15 μέτρων, βρίσκεται ένα σπουδαίο μνημείο αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας της Πόλης του Ηρακλείου. Πρόκειται για τον Ενετικό Ι.Ν. Αγίου Πέτρου Δομινικανών, ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, στοιχείο το οποίο χαρακτήριζε τους ενετούς και πρόσδιδε τη κουλτούρα και το πολιτισμό τους.

Εικόνα 3.5: Ι.Ν Αγίου Πέτρου και Παύλου

Ο Ναός ανήκε στο συγκρότημα του Μοναστηριού Αγίων Πέτρου και Παύλου του Τάγματος των Δομινικανών. Ο Άγιος Πέτρος χτίστηκε το 13^ο αιώνα με αρχιτεκτονικό ρυθμό τον οποίο χρησιμοποιούσαν οι Κινστερκιανοί μοναχοί του 12^{ου} αιώνα. Ο Ναός ήταν Ορθογώνιος και πλαισιωνόταν από δυο παρεκκλήσια τα οποία βρισκόταν ανατολικά της εκκλησίας. Οι μεγάλες διαστάσεις 54 μ. μήκος και 15 μ. πλάτος ευθύνονται από το γεγονός ότι ο Ναός κατέρρευσε τρεις φορές από ισχυρούς σεισμούς το 1303, το 1508, και πιθανότατα το 18^ο αιώνα. Κατά τη Τουρκοκρατία ο Ναός έγινε μουσουλμανικό τέμενος στη μνήμη του Σουλτάνου Ιμπραχίμ και χτίστηκε μιναρές στη νοτιοδυτική γωνία του, ο οποίος γκρεμίστηκε μετά τη συνένωση της Κρήτης με την Ελλάδα. Η έρευνα το 1960 έφερε στο φως αρκετά ευρήματα όπως νομίσματα, αγγεία και άλλα αξιόλογα αντικείμενα.

3.2.1 ΕΓΚΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑΣΤΥΛΩΣΗΣ

Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΠΕΤΡΟΥ

Η αναστύλωση του Ι.Ν. Αγίου Πέτρου ήταν σε εξέλιξη 15 χρόνια! Η αδυναμία χρηματοδότησης του Υπουργείου Πολιτισμού, οι παραλήψεις και τα λάθη

των μηχανικών αλλά και η αβελτηρία των υπηρεσιών «πάγωναν» τη διαδικασία αναστύλωσης του μνημείου και κρατούσαν το Ναό εγκλωβισμένο στις σκουριασμένες σκαλωσιές του εργολάβου. Έπειτα από Μαραθώνιες προσπάθειες και ένα απίστευτο αγώνα δρόμου από τους τοπικούς φορείς και τη δημοτική αρχή, κατάφεραν να αποσπάσουν την έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, αφού η δημοτική αρχή διαβεβαίωσε, ότι η αναστύλωση του Ναού θα προχωρήσει σύμφωνα με τις υποδείξεις της διεύθυνσης Αναστύλωσης βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων και την αρμόδιο αρχιτέκτονα. Οι όροι αναστύλωσης αφορούσαν τον τρόπο κατασκευής της σκεπής¹², τη διαδικασία τοποθέτησης των νέων αντηρίδων και νευρώσεων της τοιχοποιίας, της μορφής των κουφωμάτων, του ηλεκτροφωτισμού και άλλων.

Εικόνα 3.6: Ι.Ν Αγίου Πέτρου και Παύλου πριν τη δημοπράτηση

3.2.2 ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΝΑΣΤΥΛΩΣΗΣ

Η αντίστροφη μέτρηση για την δημοπράτηση του έργου, είχε ξεκινήσει την Τρίτη στις 3 Ιουνίου του 2007 στη διεύθυνση Αναστύλωσης Βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, όπου ο δήμαρχος Ηρακλείου θα παραλάμβανε τις προσφορές. Κάποια γεγονότα όμως κατέστησαν «άγονο» το διαγωνισμό, αφού εκπρόσωποι των εταιρειών αναστύλωσης παρευρέθησαν στη δημοπράτηση αλλά δε πήραν μέρος στη διαδικασία, έτσι ώστε το χαμηλό ποσοστό έκπτωσης από κάποιες εταιρείες, οι οποίες πήραν μέρος, να ακυρώσουν τη δημοπράτηση. Η κίνηση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να καθυστερήσει η έναρξη των εργασιών αφού η δημοτική αρχή δε μπορούσε να δεχθεί τα μικρά ποσοστά έκπτωσης τα οποία προσφέρθηκαν στη δημοπράτηση του έργου. Το γεγονός καταγγέλθηκε από τους τοπικούς φορείς και

¹² Η σκεπή είναι φτιαγμένη από φύλλα χαλκού.

ιδιαίτερα από το δήμαρχο και το περιφερειάρχη Ηρακλείου. Έπειτα από πιέσεις, το Υπουργείο Πολιτισμού αντιλαμβάνοντας τη σημαντικότητα του έργου για τη τοπική κοινωνία, όρισε επαναδημοπράτηση, μετά το πέρας 10 ημερών, κατά την οποία θα εποπτεύεται από αρμόδιο όργανο του Υπουργείου.

3.2.3 ΕΠΑΝΑΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΑΝΑΣΤΥΛΩΣΗΣ

Μετά από συνεργασία του Δημάρχου Ηρακλείου και μέλους της επιτροπής διαγωνισμού κ. Κουράκη με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και συγκεκριμένα με τη Γενική διεύθυνση αναστύλωσης μουσείων και τεχνικών έργων, ορίστηκε η 18η Ιουλίου του 2007 ημέρα δημοπράτησης του έργου, «Αποκατάσταση και στερέωση του Ναού Αγίου Πέτρου».

Η δημοπράτηση πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού, όπου συμμετείχαν 30 ενδιαφερόμενοι εργολήπτες, ωστόσο προσωρινός μειοδότης αναδείχθηκε η τρίτη κατά σειρά έκπτωση που ήταν η «ΤΕΘΡΟΝ Α.Τ.Ε.» με ποσοστό έκπτωσης 28,67%. Οι προσφορές «ΑΚΤΑ Α.Τ.Ε.» και «ΕΨΙΛΟΛ Τεχνική Α.Ε.» ήταν οικονομικά καλύτερες δίνοντας έκπτωση 38,89% και 32,42% αντίστοιχα. Παρ' όλα αυτά δεν επιλέχθησαν καθώς δεν πληρούσαν τους όρους της διακήρυξης ή είχαν ελλιπή δικαιολογητικά. Η διακήρυξη του έργου είχε πολύ αυστηρούς όρους, για αυτό το λόγο απορρίφθηκαν, οι περισσότερες εταιρείες. Κατόπιν τούτου, επιλέχθηκε από τις εναπομείναντες εταιρείες εκείνη η οποία είχε μεγαλύτερη έκπτωση.

3.2.4 ΤΟ ΕΡΓΟ

Ο προϋπολογισμός του έργου της αναστύλωσης και στερέωσης του Ι.Ν. Αγίου Πέτρου έφτανε το ποσό των 3.000.000 Ευρώ, τα οποία καλύφθηκαν κατά 80% από το Ευρωπαϊκό ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τα 20% από Π.Ε.Π. Κρήτης. Ο χρόνος εκτέλεσης του έργου οριζόταν από τη διακήρυξη σε 400 ημέρες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης¹³.

Ο σχεδιασμός της αναστήλωσης περιελάμβανε τη κατασκευή στέγης, στατικά τοιχοποιίας, κουφώματα, δάπεδα, φωτισμό. Συγκεκριμένα, η κατασκευή στέγης κατασκευάστηκε από ξύλο και επενδύθηκε με φύλλα χαλκού έτσι ώστε να είναι ελαφριά, ενίσχυση βόρειας και νότιας τοιχοποιίας για τη τοποθέτηση της στέγης, κατασκευή θόλου νότιου παρεκκλησίου. Επίσης, για τη πλήρη ολοκλήρωση του

¹³ Το χρονοδιάγραμμα έληγε στις 31-12-2008.

έργου το οποίο θα το καθιστούσε λειτουργικό και προσβάσιμο η μελέτη του αρχιτέκτονα προέβλεπε δημιουργία προσβάσεων από τη δυτική και βόρεια πλευρά, διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου, ειδικός εξωτερικός φωτισμός ανάδειξης του μνημείου και τέλος τη περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου.

3.2.5 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΝΑΣΤΥΛΩΣΗΣ

Η αναστύλωση του Ι.Ν. Αγίου Πέτρου ολοκληρώθηκε και προσδίδει μια διαφορετική αίσθηση στη παραλιακή Ηρακλείου. Ένα μνημείο «κόσμημα» αναδεικνύει ακόμα περισσότερο την ήδη αναπλασμένη περιοχή και την ιστορία της πόλης. Η αναστύλωση του Ναού αποτελούσε σημαντική παρέμβαση στη προσπάθεια την οποία πραγματοποίησε ο Δήμος για την ανάπλαση και το καλλωπισμό της παραλιακής περιοχής Ηρακλείου. Ο Ι.Ν. του Αγίου Πέτρου αναστυλώθηκε επίσης με σκοπό να λειτουργεί επετειακά¹⁴.

3.3 ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Ένα ακόμα έργο το οποίο πραγματοποιήθηκε στο παραλιακό μέτωπο Ηρακλείου αποτελεί το μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το οποίο λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του Πανεπιστημίου Κρήτης καλύπτοντας όλες τις δραστηριότητες ενός πλήρους και σύγχρονου μουσείου. Διατηρεί και αναπτύσσει συλλογές, πραγματοποιεί έρευνες για το φυσικό περιβάλλον, συνεισφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης και προβάλλει στους εκθεσιακούς του χώρους τις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντος της Κρήτης και της Μεσογείου. Η εντυπωσιακή ανάπτυξη του μουσείου τη τελευταία πενταετία αντικατοπτρίζει από τη μία τη μεγάλη ανάγκη της κοινωνίας για σωστή περιβαλλοντική εκπαίδευση και από την άλλη την ανάγκη στέγασης του μουσείου σε ένα μεγαλύτερο κτίριο από αυτό το οποίο αρχικά λειτουργούσε.

Οι αρμόδιοι φορείς οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για τη λειτουργία του μουσείου, αναγνωρίζοντας το πρόβλημα της χωρητικότητας του παλιού κτιρίου το οποίο αποτελούσε τροχοπέδι στη περαιτέρω ανάπτυξη του μουσείου, ανέστειλε τις εκθεσιακές δραστηριότητές του προκειμένου να μετεγκατασταθεί στο συγκρότημα της παλιάς Ηλεκτρικής το οποίο έχει διακηρυχθεί «διατηρητέο» με απόφαση του υφυπουργού Περιβάλλοντος, χωροταξίας και δημοσίων έργων. Ολόκληρο το νέο

κτιριακό συγκρότημα του μουσείου εκτείνεται σε τρία όμορα ακίνητα, επιφανείας 4.290 τ.μ. με συνολικό όγκο 13.489,78 κ.μ. Το δυτικό και το κεντρικό ακίνητο ήταν ιδιοκτησίας Δήμου Ηρακλείου και το ανατολικό ακίνητο ανήκε στον οργανισμό Απασχόλησης Προσωπικού της Δ.Ε.Η. (Ο.Α.Π./ Δ.Ε.Η.). Απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση του έργου ήταν οι παραχώρηση των κτιρίων από τους ιδιοκτήτες προς το Πανεπιστήμιο Κρήτης όπου ήταν ο φορέας εκτέλεσης του έργου. Ο Δήμος Ηρακλείου παραχώρησε τα δυο κτίρια του συγκροτήματος, όπως όφειλε για το κοινωνικό συμφέρον και το ίδιο είχε υποσχεθεί αρχικά και από τον υπεύθυνο φορέα του Ο.Α.Π./ Δ.Ε.Η.

3.3.1 ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΧΩΡΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Το έργο διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου του μουσείου φυσικής ιστορίας ήταν ενταγμένο στο πρόγραμμα «οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης των υποβαθμισμένων περιοχών του δυτικού παραλιακού μετώπου Ηρακλείου Κρήτης», «URBAN II» με αυστηρό χρονοδιάγραμμα περάτωσης εργασιών ως τις 31-12-2008.

Υπεγράφη στις 10 Ιανουαρίου του 2007 μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και την Κοινοπραξία «Δαβάκης Νικόλαος, Πετυχάκης Ανδρέας - Γιώργος» η σύμβαση για τη κατασκευή του έργου «Διαμόρφωση του υπαίθριου και περιβάλλοντα χώρο του κτιριακού συγκροτήματος του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Ηρακλείου Κρήτης». Ο προϋπολογισμός του έργου ανερχόταν σε 978.792,02 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα της «URBAN». Ο χρόνος ολοκλήρωσης του έργου ορίστηκε στους έξι μήνες από την ημέρα εγκατάστασης του εργολάβου. Στη δημοπρασία για το άνοιγμα οικονομικών προσφορών συμμετείχαν 13 εργοληπτικές εταιρίες, από τις οποίες επιλέχθηκε ο μειοδότης με τη μεγαλύτερη προσφορά με ποσοστό έκπτωσης 34,5%.

3.3.2 ΤΟ ΕΡΓΟ

Το έργο της διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου του μουσείου περιελάμβανε τη τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού με μοντέρνα παγκάκια και φωτιστικά, δενδροφυτεύσεις και φύτευση χαμηλών θάμνων και λουλουδιών, πλακοστρώσεις με τοποθέτηση κόκκινων κυβόλιθων, τοποθέτηση μεταλλικών κατασκευών για τη πρόσβαση προς τη μικρή παραλία όπου βρίσκεται όπισθεν του μουσείου και τη δημιουργία στεγάστρων και πάνελ του μουσείου φυσικής ιστορίας. Επίσης, στο έργο

της διαμόρφωσης του περιβάλλοντα χώρου συμπεριλήφθηκε και η κατεδάφιση μιας κατασκευής η οποία χρησιμοποιούταν ως μικροεπιχείρηση, επί της παραλιακής πλησίον του μουσείου, καταλάμβανε δημοτικό χώρο 50 τ.μ. περίπου και προκαλούσε προβλήματα στη κυκλοφορία αλλά και στην εικόνα της περιοχής. Η κατασκευή δε μπορούσε να συνυπάρξει με το καινούργιο μουσείο φυσικής Ιστορίας. Με τη κατεδάφισή του ο δρόμος επανήλθε στο κανονικό του εύρος, δημιουργήθηκε ένα μεγάλο πεζοδρόμιο και γενικά αυξήθηκε ο δημόσιος χώρος στην περιοχή. Τέλος, την εξωτερική όψη του μουσείου φυσικής ιστορίας κοσμούν τρία γλυπτά. Το ένα γλυπτό τοποθετήθηκε ανατολικά του περιβάλλοντα χώρου του μουσείου και αναπαριστά μια ομάδα ζώων, τα οποία δίνουν την εντύπωση ότι κινούνται προς το μουσείο. Το δεύτερο γλυπτό βρίσκεται νοτίως της κεντρικής εισόδου ενώ το τρίτο και το εντυπωσιακότερο τοποθετήθηκε στη ταράτσα και αποτελείται από ένα σύμπλεγμα πουλιών τα οποία θα συμβολίζουν τη μετανάστευση.

Εικόνα 3.7: Μουσείο φυσικής ιστορίας

Οι εργασίες στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, στο κεντρικό και το δυτικό ακίνητο του συγκροτήματος, διεκπεραιωνόντουσαν σύμφωνα με τη μελέτη και το χρονοδιάγραμμα. Εκ του αντιθέτου, στο κτίριο όπου στεγάζονταν ο Ο.Α.Π./ Δ.Ε.Η. δεν είχε γίνει καμία παρέμβαση. Οι υπεύθυνοι φορείς του Οργανισμού δεν δέχτηκαν να εγκαταλείψουν το κτίριο.

3.3.3 ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αν και το Πανεπιστήμιο Κρήτης και ο Δήμος Ηρακλείου είχαν εξασφαλίσει χώρο για τη μετεγκατάσταση του Ο.Α.Π./ Δ.Ε.Η. Πολύ μεγαλύτερο και λειτουργικότερο¹⁵, οι υπεύθυνοι του Οργανισμού δε δεχόντουσαν τη μετεγκατάσταση

¹⁵ Ο χώρος για τη μετεγκατάσταση του Ο.Α.Π./Δ.Ε.Η. θα τον αγόραζε το Πανεπιστήμιο Κρήτης αν και εφόσον ο οργανισμός εγκατέλειπε το κτίριο της παλιάς Ηλεκτρικής.

παγώνοντας έτσι τις εργασίες του έργου στο υπόλοιπο χώρο. Ο Δήμος και το Πανεπιστήμιο κινήθηκαν δικαστικά, μη έχοντας άλλη λύση, όπου και δικαιώθηκαν αφού η δικαστική απόφαση αποφάνθηκε υπέρ του Πανεπιστημίου και του Δήμου Ηρακλείου. Οι δικαστικές διαμάχες συνεχίστηκαν για αρκετούς μήνες, κάνοντας ακόμα πιο ασφυκτικό το χρονικό περιθώριο περάτωσης του έργου. Εν τέλει, αφού οι αποφάσεις κρίνονταν κατά του οργανισμού, ο δήμος Ηρακλείου βάσει νόμου προχώρησε σε αναγκαστική απαλλοτρίωση.

Ο οργανισμός εγκατέλειψε το κτίριο, ο χώρος ο οποίος βρέθηκε για τη μετεγκατάστασή τους δεν ήταν πλέον στη διάθεσή τους και οι εργασίες στο ανατολικό κτίριο του συγκροτήματος ξεκίνησαν με γοργούς ρυθμούς. Ενώ όλοι πίστευαν ότι το έργο όδευε στην ολοκλήρωσή του, η διεύθυνση Αρχαιολογίας διέταξε να παγώσουν τα έργα ώστε να εξετάσουν ένα τμήμα ενεπικού τοιχώματος όπου βρέθηκε στο χώρο τον οποίο γινόταν οι εργασίες. Ο κίνδυνος να απενταχθεί το έργο από το πρόγραμμα της «URBAN» ήταν πλέον «προ των Πυλών». Οι εργασίες συνεχίστηκαν αφού στην μελέτη συμπεριλήφθηκε η ανάδειξη του συγκεκριμένου τοιχώματος, όμως το χρονικό περιθώριο για τη περάτωση του έργου είχε τελειώσει. Ένα ανέλπιστο γεγονός όμως αναπτέρωσε τις ελπίδες των υπευθύνων. Τροποποίηση η οποία αφορούσε τη παράταση των χρονοδιαγραμμάτων για έξι μήνες σε όλα τα ευρωπαϊκά προγράμματα συν αυτό της «URBAN», έσωσε το έργο και έτσι ολοκληρώθηκε το Φλεβάρη του 2009. Ένα δύσκολο έργο για το δήμο και το Πανεπιστήμιο Κρήτης, όπου ξεκίνησε από το 2003 που διαμορφωνόντουσαν οι εσωτερικοί χώροι του μουσείου και το κεντρικό κέλυφος μέχρι και το Φλεβάρη του 2009, ολοκληρώθηκε και τέθηκε στη διάθεση των κατοίκων και των επισκεπτών.

3.4 ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΟΥ ΠΑΛΙΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Ένα έργο μεγάλης σημασίας το οποίο πραγματοποιήθηκε στη παραλιακή περιοχή Ηρακλείου και συγκεκριμένα απέναντι από το μουσείο Φυσικής Ιστορίας αποτελεί η ανάπλαση του χώρου της παλιάς λαχαναγοράς Ηρακλείου. Το έργο με την περάτωσή του έκανε ακόμα πιο ελκυστική την εικόνα της Παραλιακής και βελτίωσε τους όρους ζωής στους κατοίκους της περιοχής.

Στο χώρο όπου κατασκευάστηκε το έργο λειτουργούσε από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας ακόμα η λαχαναγορά Ηρακλείου. Σημείο αναφοράς, όπως και άλλα για τους κατοίκους της πόλης η παλιά λαχαναγορά αφού έσφυζε από ζωή καθώς νοικοκυριά και επιχειρήσεις προμηθεύονταν τα απαραίτητα. Η λαχαναγορά

λειτουργούσε έως και τα τέλη του 20^{ου} αιώνα. Ο δήμος Ηρακλείου απαλλοτρίωσε το χώρο και κατασκεύασε ένα καινούριο για τους έμπορους, πιο σύγχρονο και λειτουργικό, έτσι ώστε να ελευθερωθεί η περιοχή. Η παλιά λαχαναγορά καταλάμβανε περίπου έκταση 4.400 τ.μ. και η πρώτη σκέψη της δημοτικής αρχής ήταν η κατασκευή υπόγειου σταθμού Parking το οποίο θα διευκόλυνε το οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα της παραλιακής. Ο χώρος απελευθερώθηκε και το μόνο που έμενε ήταν η εξεύρεση οικονομικών πόρων για την κατασκευή του. Τα πρώτα τα χρόνια η δημοτική αρχή προσπαθούσε να εξασφαλίσει πόρους από το Υπουργείο ανάπτυξης, Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. και γενικότερα από την εκάστοτε κυβέρνηση χωρίς όμως αποτέλεσμα. Η λύση στο οικονομικό σκέλος του έργου βρέθηκε μέσω «URBAN» και σε αυτή την περίπτωση, όπου χρηματοδότησε με ένα σημαντικό ποσό την ανάπλαση της περιοχής. Έτσι, ένα έργο ανάπτυξης για την πόλη ήταν έτοιμο να ξεκινήσει.

Εικόνα 3.8: Περιοχή παλιάς λαχαναγοράς πριν την ανάπλαση

3.4.1 Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σύμφωνα με τη μελέτη το έργο περιελάμβανε:

- 1) Υπόγειο σταθμό Parking (2 ορόφων).
- 2) Διαμόρφωση πλατείας (πάνω από το σταθμό στο ύψος του δρόμου).
- 3) Κατασκευή κτιριακού συγκροτήματος (στην πλατεία).
- 4) Διαμόρφωση δικτύου πεζόδρομων περιμετρικά της πλατείας.
- 5) Υπογειοποίηση δικτύου της Δ.Ε.Η. περιμετρικά της πλατείας.
- 6) Κατασκευή παραρτήματος κέντρου νεολαίας.

- 7) Κατασκευή μεταλλικού στεγάστρου αγοραστικού χώρου νέας λαχαναγοράς.

Το έργο ήταν συνολικού προϋπολογισμού 8.543.153 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πλαίσιο της URBAN II, το Π.Ε.Π. Κρήτης και από ίδιους πόρους του Δήμου.

3.4.2 ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ PARKING

Υπεγράφη η σύμβαση για τη κατασκευή του έργου «Δημοτικός υπόγειος σταθμός αυτοκινήτων, στο χώρο της παλιάς λαχαναγοράς» στις 19 Σεπτεμβρίου του 2005 μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και την ανάδοχο εταιρεία «P and C Development S.A.». Το έργο ήταν προϋπολογισμού 3.790.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από ίδιους πόρους του δήμου Ηρακλείου. Ο χώρος της παλιάς λαχαναγοράς είναι έκτασης 4.400 τ.μ. και το έργο καταλαμβάνει περίπου 2.000 τ.μ. Ο υπόγειος σταθμός αυτοκινήτων κατασκευάστηκε 8 μέτρα κάτω από την επιφάνεια με δυο υπόγειους ορόφους χωρητικότητας 131 θέσεων ενώ στην οροφή του δημιουργήθηκε κοινόχρηστος χώρος. Το χρονοδιάγραμμα του έργου όριζε 360 ημέρες ως την ολοκλήρωσή του, αρχής γενομένης από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

Εικόνα 3.9: Υπόγειος σταθμός στάθμευσης

3.4.3 ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Την ίδια ημερομηνία (19-9-2005) υπογράφηκε και η σύμβαση μεταξύ του Δημάρχου και της «P and C Development S.A.», κατασκευής κτιριακού συγκροτήματος «μονάδων ενίσχυσης απασχόλησης, δημιουργικότητα και πολιτισμού» στη πλατεία της παλιάς λαχαναγοράς. Το έργο ήταν προϋπολογισμού

2.030.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. Κρήτης της κοινοτικής πρωτοβουλίας «URBAN II» 2001-2006 για την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση του παραλιακού μετώπου Ηρακλείου Κρήτης.

Εικόνα 3.10: Κτιριακό συγκρότημα περιοχής παλιάς λαχαναγοράς

Το συγκεκριμένο έργο περιελάμβανε 460 τ.μ. βοηθητικών χώρων, 980 τ.μ. για κτίρια και 730 τ.μ. για στέγαστρα. Όπως προέβλεπε και η μελέτη κατασκευάστηκε συμβουλευτικό κέντρο απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και μικρών εργαστηρίων. Επίσης, κατασκευάστηκε κέντρο ενημέρωσης και ένταξης αλλοδαπών, μεταναστών, παλιννοστούντων, τσιγγάνων, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και εκδηλώσεων χωρητικότητας 200 ατόμων και κατασκευή κέντρου γειτονιάς. Το έργο ολοκληρώθηκε σε 360 ημέρες όπως προέβλεπε το χρονοδιάγραμμα του από την ημέρα εγκατάστασης των συνεργείων.

3.4.4 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΛΙΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Ο Δήμαρχος Ηρακλείου και η εργοληπτική κοινοπραξία υπέγραψαν στις 13 Ιουνίου του 2007 τη σύμβαση για την «Κατασκευή παραρτήματος Πολύκεντρου Νεολαίας» στην πλατεία της παλιάς λαχαναγοράς. Ο προϋπολογισμός του έργου ήταν 430.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το κοινοτικό πλαίσιο «URBAN II» με χρόνο εκτέλεσης του έργου 180 ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης.

Το έργο περιελάμβανε την ανέγερση κτιρίου εμβαδού 200 τ.μ. το οποίο λειτουργεί ως παράρτημα του πολύκεντρου νεολαίας και ως «Internet Cafe». Επίσης διαθέτει ενιαίο χώρο για τους χρήστες των Η/Υ, χώρο εκδηλώσεων με σκηνή,

καλυμμένο υπαίθριο χώρο και άλλα. Το πολύκεντρο κατασκευάστηκε για να φιλοξενεί δράσεις όπως παρουσιάσεις καλλιτεχνικών σχημάτων (θέατρο, μουσική, χορό, εικαστικά, λογοτεχνία κ.α.), χρήση βιβλιοθήκης, επιτραπέζιων παιχνιδιών, αγώνες σκάκι κ.λ.π. καθώς επίσης φιλοξενούνται βιβλιοπαρουσιάσεις, εκθέσεις, αφιερώματα και προβολές ταινιών.

3.4.4.1 Εξοπλισμός Πολύκεντρου Νεολαίας

Ο Δήμος Ηρακλείου προκήρυξε πρόχειρο διαγωνισμό δυο μήνες πριν την ολοκλήρωση του έργου, ο οποίος αφορούσε τον εξοπλισμό του πολύκεντρου νεολαίας. Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους που υπήρχαν στην επιμέρους μελέτη της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και οργάνωσης του Δήμου Ηρακλείου, διεξήχθη διαγωνισμός «Προμήθειας Εξοπλισμού παραρτήματος του Πολύκεντρου νεολαίας» προϋπολογισμούς δαπάνης 26.014,00 Ευρώ. Οι προσφορές στο διαγωνισμό ήταν κλειστές με βάση τις διατάξεις του ενιαίου κανονισμού προμηθειών Ο.Τ.Α.

3.4.5 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΠΑΛΙΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Το έργο της «διαμόρφωσης πλατείας παλιάς λαχαναγοράς» υπογράφηκε στις 24 Οκτώβρη του 2006 μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και τον εκπρόσωπο της αναδόχου εταιρείας. Ο προϋπολογισμός του έργου ανερχόταν στο ποσό των 430.000 Ευρώ από τα οποία οι 350.000 προερχόταν από το πρόγραμμα «URBAN II» και οι υπόλοιπες 80.000 από ίδιους πόρους του Δήμου. Οι εργασίες ξεκίνησαν άμεσα και το χρονοδιάγραμμα του έργου όριζε χρόνο περάτωσης εργασιών εντός 240 ημερών.

Η διαμόρφωση, η οποία πραγματοποιήθηκε σε επιφάνεια 4.048 τ.μ. περιελάμβανε δενδροφυτεύσεις, πλακόστρωση της επιφάνειας με κυβόλιθους αμμοβολιμένου μαρμάρου, τοποθέτηση μεταλλικών κιγκλιδωμάτων και μοντέρνου αστικού εξοπλισμού (παγκάκια, φωτιστικά, μικροί κάδοι απορριμμάτων με γλάστρες πάνω κ.α.), διαμόρφωση παιδότοπου και κήπου επιφάνειας 550 τ.μ. Επίσης, κατασκευάστηκαν δυο εκθετήρια προώθησης τοπικών προϊόντων και χειροτεχνημάτων καθώς και τρία περίπτερα ενημέρωσης πολιτών για τα δρώμενα της πόλης, συνολικού εμβαδού 152 τ.μ.

3.4.6 ΥΠΟΓΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΤΗΣ Δ.Ε.Η. ΣΤΟΥΣ ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥΣ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Ο Δήμαρχος και η δημοτική αρχή Ηρακλείου, από τα πρώτα έργα τα οποία πραγματοποίησαν, έθεταν σαν βασική προϋπόθεση στη μελέτη των έργων την υπογειοποίηση των δικτύων της Δ.Ε.Η. Με την ευκαιρία των έργων (σκάψιμο δρόμων) τα καλώδια από τους στύλους της Δ.Ε.Η. ελαχιστοποιήθηκαν στη πόλη του Ηρακλείου. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να απομακρυνθούν οι στύλοι της Δ.Ε.Η., ελευθερώνοντας χώρο και να περιοριστεί η αποκρουστική εικόνα των καλωδίων.

Η ίδια τακτική ακολουθήθηκε και στην περίπτωση της παλιάς λαχαναγοράς. Με την ευκαιρία των πεζοδρομήσεων θεωρήθηκε αναγκαίο η υπογειοποίηση των δικτύων της Δ.Ε.Η. στην περιοχή. Η σύμβαση του έργου υπογράφηκε από το Δήμαρχο Ηρακλείου και τον εκπρόσωπο της Δ.Ε.Η. στις 21 Νοεμβρίου του 2006 με προϋπολογισμό 47.639 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από το «ΠΕΠ Κρήτης 2000 – 2006». Χρονοδιάγραμμα δε συστήθηκε αφού οι υπογειοποιήσεις, των δικτύων της Δ.Ε.Η. ολοκληρώνονται συνήθως εντός μίας εβδομάδας. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε από τη Δ.Ε.Η. και περιελάμβανε την υπογειοποίηση των δικτύων στις οδούς Σοφοκλή Βενιζέλου (παραλιακή), Χαρκούτση, Σκορδυλών και των παράδρομων τους ενώ η επίβλεψη του έργου έγινε από τη Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου (Τμήμα Παλιάς Πόλης).

3.4.7 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ ΠΕΡΙΜΕΤΡΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Με την ολοκλήρωση της υπογειοποίησης των δικτύων της Δ.Ε.Η., το έργο της πεζοδρόμησης των δρόμων περιμετρικά της παλιάς λαχαναγοράς ήταν έτοιμο να ξεκινήσει. Η σύμβαση του έργου υπογράφηκε στις 21 Μαρτίου του 2007 μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και της αναδόχου εταιρείας «Φωτεινάκης Ευάγγελος Α.Τ.Ε.Ε.» και ήταν προϋπολογισμού 1.270.000 Ευρώ. Η χρηματοδότηση προήλθε από το «Π.Ε.Π. Κρήτης 2000 – 2006» με χρονοδιάγραμμα 310 ημέρες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

Το έργο αφορούσε τη διαμόρφωση των δικτύων πεζοδρομίων περιμετρικά του χώρου της παλιάς λαχαναγοράς (Χαρκούτση, Σκορδαλών, Σοφ. Βενιζέλου) αλλά και την κατασκευή κινητών στεγαστρών για τη λειτουργία υπαίθριας αγοράς η οποία χρησιμοποιείται για την διεξαγωγή εκθέσεων. Συγκεκριμένα, οι δρόμοι στις οδούς Χαρκούτση και Σκορδαλών διαμορφώθηκαν σε ημιπεζοδρόμους διευκολύνοντας την

τοπική κυκλοφορία αλλά και την είσοδο του υπόγειου Parking. Το έργο περιελάμβανε ακόμα δενδροφυτεύσεις (δημιουργία μικρού γραμμικού πάρκου με φύτευση δέντρων), δημιουργία καθιστικών χώρων, πλακόστρωση και τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού (παγκάκια, φωτιστικά, κ.α.) και υπογειοποίηση των δικτύων του Ο.Τ.Ε.

3.4.8 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΝΕΑΣ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ

Η σύμβαση της κατασκευής μεταλλικού στεγάστρου στον αγοραστικό χώρο της νέας λαχαναγοράς υπογράφηκε στις 8 Φλεβάρη του 2006 μεταξύ του δημάρχου Ηρακλείου και της αναδόχου εργοληπτικής επιχείρησης «Σπύρος Ηλ. Ουστομανωλάκης» προϋπολογισμού 529.500 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε από πιστώσεις της ΣΑΤΑ. Το έργο περιελάμβανε μεταλλικό στέγαστρο 2.350 τ.μ. με χρόνο περάτωσης του έργου 240 ημέρες από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης.

Η κατασκευή του μεταλλικού στεγάστρου δεν αφορά τα έργα τα οποία πραγματοποιήθηκαν στο εργοτάξιο της παλιάς λαχαναγοράς όμως αποτέλεσε σημαντική παρέμβαση για τη μετεγκατάσταση των εμπόρων, αφού το στέγαστρο καλύπτει σημαντικές ανάγκες των ενοικιαστών στη νέα λαχαναγορά, όπως η διασφάλιση των όρων υγιεινής και ποιότητας των πωλούμενων προϊόντων και την προστασία των εργαζόμενων από τις καιρικές συνθήκες (βροχή, αέρα, κύριο κ.α.).

3.5 ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΠΟΥ ΔΕΡΜΑΤΑ

Τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα του υπόγειου Parking, της πλατείας της νέας λαχαναγοράς, το μουσείο Φυσικής Ιστορίας, η Πλατεία ΞΕΝΙΑ, η αναστύλωση του Ι.Ν. Αγίου Πέτρου Δομινικανών και άλλα, πραγματοποιήθηκαν σε μήκος 1,5 χιλιομέτρου περίπου. όπως γίνεται αντιληπτό, τα έργα αυτά βρίσκονται σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους και θεωρήθηκε σωστό από τη δημοτική αρχή Ηρακλείου να αναπλαστεί γενικότερα η περιοχή, επαναχαράζοντας το δρόμο και τα πεζοδρόμια της περιοχής.

Έτσι, στις 31 Μαΐου του 2006, υπογράφηκε σύμβαση μεταξύ του Δημάρχου Ηρακλείου και του εκπροσώπου της αναδόχου εταιρείας «Γ. Δασκαλάκη

Α.Ξ.Τ.Ε.Ε.»¹⁶ για το έργο «Διαμόρφωση Κόλπου Δέρματα από πρώην Ξενία έως Μουσείο Φυσικής Ιστορίας». Το έργο ήταν προϋπολογισμού 800.000 Ευρώ και χρηματοδοτήθηκε με 500.000 από πόρους του Δήμου (Σ.Α.Τ.Α.) και 300.000 από το πρόγραμμα «Θησέας», με χρονοδιάγραμμα 10 μήνες.

Το φυσικό αντικείμενο του έργου περιελάμβανε τη διαμόρφωση του άξονα του δρόμου (Σοφ. Βενιζέλου) από την πλατεία Ξενία έως το μουσείο φυσικής Ιστορίας και τη διαμόρφωση του κόλπου Δερματά. Συγκεκριμένα, τα έργα τα οποία πραγματοποιήθηκαν ήταν η επαναχάραξη του δρόμου και η δημιουργία δυο λωρίδων κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση, από μία λωρίδα ανά κατεύθυνση όπου ήταν πριν, και ασφαλτόστρωση με υλικό τύπου «Street print». Επίσης κατασκευάστηκαν δεξιά και αριστερά του δρόμου, πεζοδρόμια από κυβόλιθους με γρανίτη ενώ στη πλατεία πάνω από το κόλπο Δερματά κατασκευάστηκε ξύλινο παρατηρητήριο. Σε όλο το μήκος των πεζοδρομίων πραγματοποιήθηκε φύτευση και τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού και τέλος χωροθετήθηκαν και δημιουργήθηκαν θέσεις στάθμευσης, τόσο για τα επιβατικά αυτοκίνητα όσο και για τα τουριστικά λεωφορεία τα οποία προορίζονται για το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας. Μετά την ανάπλαση ο δρόμος αποτελεί μία φυσική συνέχεια της καινούργιας παραλιακής λεωφόρου.

¹⁶ Η «Γ. Δασκαλάκη Α.Ξ.Τ.Ε.Ε.» με ποσοστό έκπτωσης 33,84% επιλέχθηκε στη δημοπράτηση του έργου την οποία πήραν μέρος άλλες 12 εργοληπτικές εταιρείες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ

4.1 ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ

4.1.1 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Η παραλιακή Ηρακλείου η οποία μέχρι το 2003 ήταν ανύπαρκτη, αποτελεί πλέον την πιο πολυσύχναστη περιοχή του Ηρακλείου. Ο σύγχρονος αυτοκινητόδρομος με τους ψηλούς φοίνικες και τα εντυπωσιακά πλακόστρωτα που το συνοδεύουν, ξεπέρασε τις προσδοκίες των κατοίκων. Η βιτρίνα της περιοχής άλλαξε ριζικά, και η σχέση των κατοίκων με τη θάλασσα αποκαταστάθηκε. Με την ολοκλήρωση των έργων της εικόνας της παραλιακής ήταν τόσο εντυπωσιακή που οι κάτοικοι της πόλης απαίτησαν να γίνουν παρόμοιες αναπλάσεις και σε άλλες περιοχές της πόλης από τη δημοτική αρχή Ηρακλείου.

Εικόνα 4.1: Τμήμα παραλιακής λεωφόρου μετά την ανάπλαση

4.1.2 ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΕΡΟΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ

Η εικόνα της παραλιακής με την ολοκλήρωση των έργων υποδομής έκανε την περιοχή ελκυστικότερη τόσο στους κατοίκους όσο και στους επισκέπτες. Τα

διαφημιστικά Project και Flyers¹⁷ τα οποία παρουσιάζονται και διανέμονται από τα «Τουριστικά περίπτερα» του δήμου σε τουριστικές εκθέσεις του εξωτερικού, προβάλλουν την παραλιακή περιοχή ως πόλο έλξης, αρχικά για να υποκινήσουν το ενδιαφέρον στους επισκέπτες των εκθέσεων ώστε να ενημερωθούν για το συγκεκριμένο ταξιδιωτικό προορισμό αλλά και να τους προκαλέσει την ανάγκη να τον επισκεφθούν. Σύμφωνα με πληροφορίες ταξιδιωτικών πρακτόρων, οι ναυλώσεις Τσάρτερ από το εξωτερικό με προορισμό το Ηράκλειο έχει αυξηθεί και σε αυτό έχει συμβάλει αρκετά και η ανάπλαση της περιοχής της Παραλιακής, αφού δίνει την εικόνα ενός εξωτικού και σύγχρονου τοπίου.

Οι κάτοικοι του Ηρακλείου δείχνουν καθημερινά τη προτίμησή τους για την παραλιακή περιοχή αντί του κέντρου. Αρχικά, η μεγάλη συσσώρευση του κόσμου στη παραλιακή θεωρήθηκε ότι την προκάλεσε η περιέργεια του κόσμου να δει από κοντά το καινούργιο έργο. Μετά από καιρό όμως έγινε αντιληπτό ότι ο λόγος ο οποίος παρακινούσε τους κατοίκους να επισκεφθούν την παραλιακή ήταν η ανάγκη που είχαν να χαλαρώσουν περπατώντας δίπλα στο κύμα χωρίς το θόρυβο των αυτοκινήτων. Οι εκτεταμένες φυτεύσεις δένδρων, θάμνων, λουλουδιών αλλά και οι τοποθέτηση υγρών στοιχείων (σιντριβάνια, καταρράκτες), δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για να κάνουν την περιοχή ελκυστική και επισκέψιμη.

4.1.3 ΑΥΞΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Επιχειρηματίες από το Ηράκλειο και όχι μόνο παρατηρώντας την ολοένα αυξανόμενη κάθοδο του κόσμου προς τη παραλιακή θέλησαν να επενδύσουν και να δώσουν στη περιοχή εμπορικό «αέρα».

Εικόνα 4.2: Στιγμιότυπο από τη κατασκευή του "Talos Plaza"

¹⁷ Flyers είναι διαφημιστικά φυλλάδια.

Πριν καν ολοκληρωθούν τα έργα ανάπλασης έσπευσαν να αγοράσουν οικοπέδα για εμπορική χρήση. Μέσα σε μικρό διάστημα οι Ηρακλειώτες είδαν τη παραλιακή περιοχή να γεμίζει από μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, όπως το εμπορικό κέντρο «Talos», το μέγαρο «Χάνδαξ», πολυκαταστήματα, νυχτερινά κέντρα, καφετέριες και άλλα τα οποία με τη σειρά τους προσέλκυαν ακόμα περισσότερο τον κόσμο προς τη παραλιακή.

4.1.4.ΣΤΑ ΥΨΗ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΕΓΗΣ ΣΤΗ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ακριβά στοιχίζουν τα διαμερίσματα στη παραλιακή λεωφόρο του Ηρακλείου μετά την ολοκλήρωση της ανάπλασης. Ο δρόμος είναι πλέον ο πιο ακριβός στη πόλη του Ηρακλείου και η αγορά ενός καινούργιου σπιτιού στοιχίζει περίπου 3.000 Ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Σήμερα τα προς πώληση διαμερίσματα είναι δυσεύρετα ως ανύπαρκτα αφού πολλοί ενδιαφερόμενοι προχώρησαν στην αγορά διαμερισμάτων πριν καν ξεκινήσουν να οικοδομούνται. Το αγοραστικό ενδιαφέρον είναι μεγάλο παρά τις ακριβές τιμές οι οποίες γίνονται ακριβότερες όσο η προσφορά γης μειώνεται. Η ζήτηση έχει φτάσει στο «ζενίθ», τα ελεύθερα τετραγωνικά μέτρα είναι συγκεκριμένα και άμεση συνέπεια της νέας πραγματικότητας είναι πολύ υψηλές τιμές.

4.1.5 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Η ανάπλαση της παραλιακής περιοχής αφορά και επωφελεί όλους τους κατοίκους της πόλης. Αυτοί όμως που επωφελήθηκαν περισσότερο ήταν οι κάτοικοι των περιοχών της Αγίας Τριάδας, των Καμινίων και της Γιοφύρου. Οι περιοχές αυτές χαρακτηριζόταν από ετοιμόρροπα σπίτια, βρώμικα σοκάκια και γενικότερα ακατάλληλες συνθήκες ζωής. Με τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στη παραλιακή, αναδείχθηκε ο δημόσιος χώρος και ο παραδοσιακός ιστός των περιοχών, αφού κατασκευάστηκε δίκτυο πεζοδρομων με τοποθέτηση αστικού εξοπλισμού και φυτεύσεις πρασίνου, ελέγχθησαν οι χρήσεις γης και δημιουργήθηκαν οι κατάλληλες συνθήκες για την διατήρηση των ήδη υπαρχόντων επαγγελματικών δραστηριοτήτων και η δημιουργία νέων και γενικότερα αναβαθμίστηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων των περιοχών αυτών.

4.2 ΠΟΣΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΙΝΑΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ

4.2.1 ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΟ

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της πόλης παραμένει το κυκλοφοριακό. Πριν τη κατασκευή και την ανάπλαση της περιοχής όλα τα οχήματα κατευθυνόντουσαν αναγκαστικά προς το κέντρο. Ανεξάρτητα από τη περιοχή την οποία ήθελαν να καταλήξουν οι οδηγοί ήταν υποχρεωμένοι να περάσουν από το κέντρο αφού δεν υπήρχε στην ουσία άλλη κεντρική αρτηρία. Με τη κατασκευή του πεταλοειδούς δρόμου περιμετρικά του κέντρου και κυρίως μετά την ανάπλαση της παραλιακής περιοχής, η παραλιακή λεωφόρος (Σοφ. Βενιζέλου) έχει «σηκώσει» ένα μεγάλο κυκλοφοριακό φορτίο. Οι δυο λωρίδες ανά κατεύθυνση σε συνδυασμό με το υπόγειο Parking στη παλιά λαχαναγορά επιτρέπουν τη προσπέλαση μεγάλου αριθμού οχημάτων χωρίς να δημιουργείται κυκλοφοριακή συμφόρηση, αποσυμφορίζοντας έτσι κυκλοφοριακά και το κέντρο της πόλης.

4.2.2 ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ

Ένα από τα προβλήματα τα οποία αντιμετώπιζε η πόλη του Ηρακλείου στη παραλιακή περιοχή κατά το παρελθόν, ήταν η ύπαρξη αυθαίρετων και μη κτισμάτων που πρόσβαλαν την αισθητική της παραλίας και δεν είχαν λόγο ύπαρξης στην περιοχή αφού ήταν εγκαταλειμμένα (ξενοδοχείο Ξενία και άλλα). Η επιμονή των αρμόδιων φορέων του Δήμου Ηρακλείου να δημιουργήσουν ελεύθερους χώρους με τη κατεδάφισή τους, δικαιώθηκε αφού η προσέλευση του κόσμου στα συγκεκριμένα σημεία είναι εντυπωσιακή. Οι χώροι οι οποίοι καταλάμβαναν τα ετοιμόρροπα κτίσματα, μετατράπηκαν σε «πνεύμονες οξυγόνου» για το Ηράκλειο και τους κατοίκους. Τα καλαίσθητα πάρκα τα οποία δημιουργήθηκαν, έκαναν τους χώρους πιο ελκυστικούς. Ο δήμος εκμεταλλευόμενος τη προσέλευση του κόσμου δημιούργησε μικροεπιχειρήσεις στο χώρο των πάρκων και των πλατειών ενισχύοντας έτσι το δημοτικό ταμείο για μελλοντικά έργα.

4.2.3 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Με την ολοκλήρωση της ανάπλασης, μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες¹⁸ έκαναν την εμφάνισή τους στη παραλιακή περιοχή. Εκμεταλλευόμενοι το δημοφιλή πλέον

¹⁸ Praktiker, ZARA, Mac Donalds και άλλες.

δρόμο και προβλέποντας τη μελλοντική του εμπορικότητα δημιούργησαν μεγάλα καταστήματα προσφέροντας έτσι τονωτική ένεση στη τοπική ανεργία. Αυτό επιτεύχθηκε αφενός γιατί οι εργοληπτικές εταιρείες οι οποίες ανέλαβαν την κατασκευή των κτισμάτων, είχαν έδρα το Ηράκλειο απασχολώντας κατά κύριο λόγο ντόπιους εργάτες και αφετέρου γιατί πάνω από δυο χιλιάδες άτομα βρήκαν εργασία με την έναρξη λειτουργίας τους.

4.3 ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

4.3.1 ΤΡΟΧΑΙΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

Το μεγαλύτερο πρόβλημα το οποίο δημιουργήθηκε με την ανάπλαση και την κατασκευή της νέας παραλιακής λεωφόρου αποτελεί ο μεγάλος αριθμός τροχαίων δυστυχημάτων. Νέοι άνθρωποι έχουν χαθεί στη νέα λεωφόρο στην προσπάθειά τους να αγγίξουν ανεπίτρεπτα όρια ταχύτητας, λόγω μεγάλου πλάτους του δρόμου. Αν και ο φωτισμός και το οδόστρωμα έχουν μελετηθεί και κατασκευασθεί για να κάνουν την οδήγηση πιο ασφαλή, ωστόσο δεν είναι αρκετά για να αποτρέψουν τα ατυχήματα από την επικίνδυνη οδήγηση. Ένα στοιχείο όπου αυξάνει τον αριθμό των τροχαίων δυστυχημάτων στο συγκεκριμένο δρόμο πέραν του μεγάλου πλάτους, είναι και η ύπαρξη πολυάριθμων κέντρων διασκέδασης στην περιοχή. Πολλοί θαμώνες των νυχτερινών κέντρων αδιαφορώντας για τις ποσότητες αλκοόλ όπου έχουν καταναλώσει, δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν τα οχήματά τους κατά την επιστροφή τους, προκαλώντας πολλές φορές τροχαία ατυχήματα αφού τα αντανακλαστικά τους δεν λειτουργούν στο 100%. Γι' αυτό το λόγο θεωρήθηκε από τους τοπικούς φορείς αναγκαία η ύπαρξη αστυνομικής δύναμης σε διάφορα σημεία της παραλιακής.

Εικόνα 4.3: Τροχαίο δυστύχημα στην παραλιακή λεωφόρο

4.3.2 ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΗΣ

Η αυξημένη ζήτηση η οποία υπάρχει για την αγορά γης στη παραλιακή περιοχή σε συνδυασμό με τη μικρή προσφορά τείνει να αφανίσει το παραδοσιακό χαρακτήρα των περιοχών της παραλίας. Αυτό οφείλεται στην ύπαρξη πολλών μεγάλων εταιρειών, κατά κύριο λόγο πολυεθνικών, όπου η ανύπαρκτη σχεδόν προσφορά γης στην περιοχή, τις οδηγεί στην απαλλοτρίωση παραδοσιακών κτισμάτων. Εκμεταλλευόμενοι την οικονομική δυσχέρεια κάποιων νοικοκυριών αγοράζουν τα οικήματα για να κτίσουν στην θέση τους τις επιχειρήσεις τους. Αν αναλογιστεί κανείς ότι μια πολυεθνική εταιρεία για να κτίσει το οίκημά της χρειάζεται τουλάχιστον ένα οικοδομικό τετράγωνο, γίνεται αντιληπτός ο αριθμός των απαλλοτριωμένων παραδοσιακών σπιτιών και το μέγεθος του προβλήματος που δημιουργείται. Επίσης, μικροεπιχειρήσεις οι οποίες προμήθευαν και εξυπηρετούσαν τους ανθρώπους των περιοχών για δεκαετίες, δε μπορούν να ανταγωνιστούν τα πολυκαταστήματα της παραλίας και αναγκάζονται είτε να διακόψουν την λειτουργία των καταστημάτων τους είτε να πουλήσουν τα οικήματά τους για να ξεπληρώσουν χρέη που τους δημιούργησε η νέα πραγματικότητα στη περιοχή.

4.3.3 ΑΣΥΝΕΙΔΗΤΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

Η ολοκλήρωση της κατασκευής της παραλιακής λεωφόρου ξεμπλόκαρε σημαντικά τη κυκλοφορία στο κέντρο, αφού «σηκώνει» ένα μεγάλο αριθμό οχημάτων. Ωστόσο, η ανευθυνότητα κάποιων οδηγών εμποδίζει την ομαλή κυκλοφορία των υπόλοιπων οχημάτων, δημιουργώντας αρκετές φορές κυκλοφοριακό

«έμφραγμα» στην παραλιακή. Ενώ έχουν δημιουργηθεί χώροι στάθμευσης υπόγειοι και υπαίθριοι, κάποιοι παρκάρουν παράνομα πάνω στη παραλιακή μετατρέποντας τη παραλιακή λεωφόρο των δυο λωρίδων ανά κατεύθυνση σε δρόμο μίας λωρίδας. Όλα τα πολυκαταστήματα στη παραλιακή έχουν κατασκευάσει υπόγειο Parking για ευκολότερη πρόσβαση των πελατών, παρόλα αυτά όμως κάποιοι εμμένουν να παρκάρουν στην παραλιακή, προκαλώντας κυκλοφοριακά προβλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

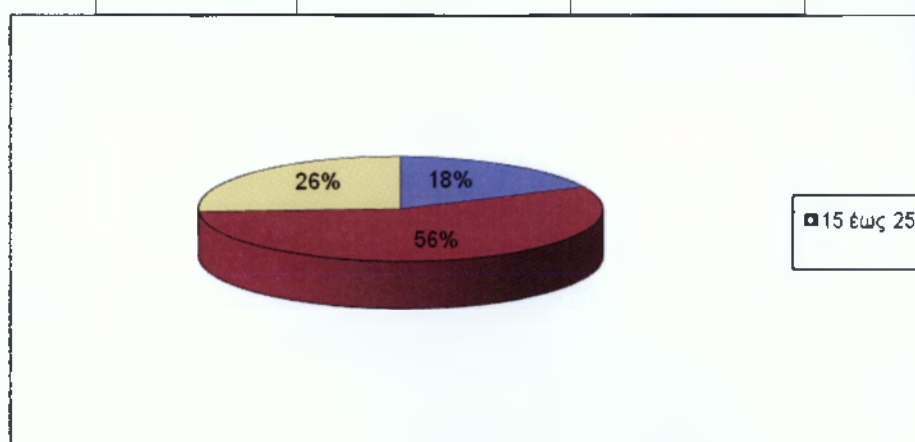
5.1 ΕΡΕΥΝΑ

Στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας οργανώθηκε ένα ερωτηματολόγιο, στο οποίο κλήθηκαν να απαντήσουν 100 κάτοικοι και επισκέπτες της πόλης, αποτυπώνοντας με αυτό τον τρόπο τη γνώμη τους για την εικόνα της περιοχής, έπειτα από την ολοκλήρωση των έργων. Οι ερωτήσεις οι οποίες κατατέθηκαν στο κοινό αφορούσαν την επάρκεια του αστικού εξοπλισμού, των δενδροφυτεύσεων, των υδάτινων εγκαταστάσεων, των χώρων στάθμευσης, καθώς επίσης την ασφάλεια της περιοχής, το κυκλοφοριακό και άλλα. Τα αποτελέσματα των ερωτήσεων, οι οποίες ήταν 15 στο σύνολό τους, καταγράφονται στους παρακάτω πίνακες:

5.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Πίνακας 5.1 Ηλικία ερωτηθέντων

ΗΛΙΚΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
15 έως 25	18 άτομα	18%
26 έως 50	56 άτομα	56%
51 και άνω	26 άτομα	26%

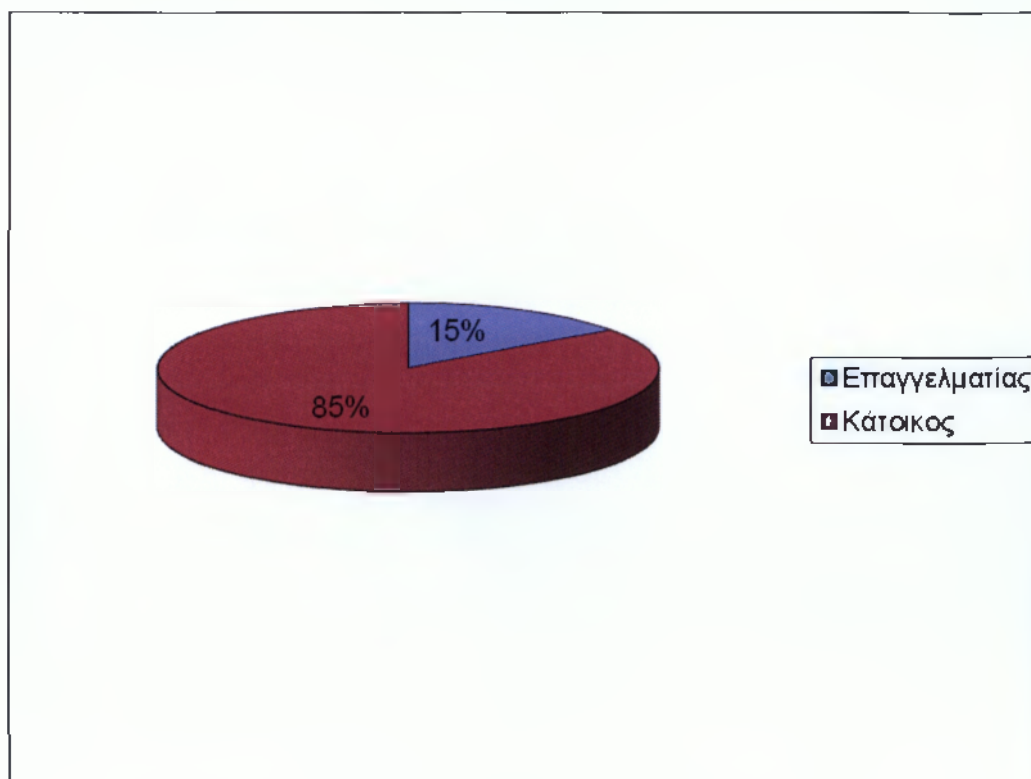

Γράφημα 5.1

Τα ποσοστά του πίνακα 5.1 φανερώνουν, ότι στο ερωτηματολόγιο κλήθηκαν να απαντήσουν κατά κύριο λόγο άνθρωποι μέσης ηλικίας με ποσοστό 56%, φανερώνοντας πως η παραλιακή περιοχή προσελκύει περισσότερο νέους ανθρώπους και λιγότερο ηλικιωμένους και παιδιά με ποσοστά 26% και 18% αντίστοιχα.

Πίνακας 5.2 Ιδιότητα ερωτηθέντων

ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επαγγελματίας	15 άτομα	15%
Κάτοικος	85 άτομα	85%

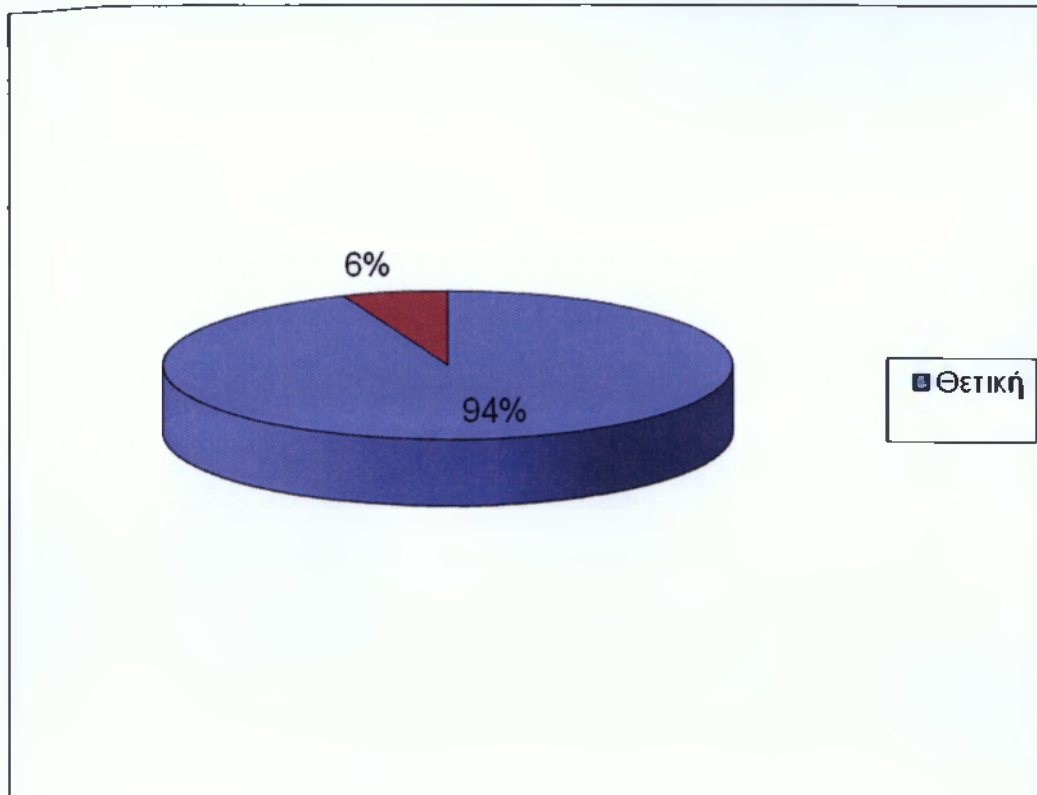

Γράφημα 5.2

Σύμφωνα με το πίνακα 5.2, τα ποσοστά των δεδομένων αποδεικνύουν ότι οι περισσότεροι άνθρωποι οι οποίοι παρευρέθησαν στη παραλιακή, θέλησαν να επισκεφθούν την περιοχή, κατέχοντας το 85% , σε αντίθεση με το υπόλοιπο 15% όπου είχαν επαγγελματικές υποχρεώσεις.

Πίνακας 5.3 Γενική άποψη της εικόνας της παραλιακής

ΑΠΟΨΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετική	94 άτομα	94%
Αρνητική	6 άτομα	6%

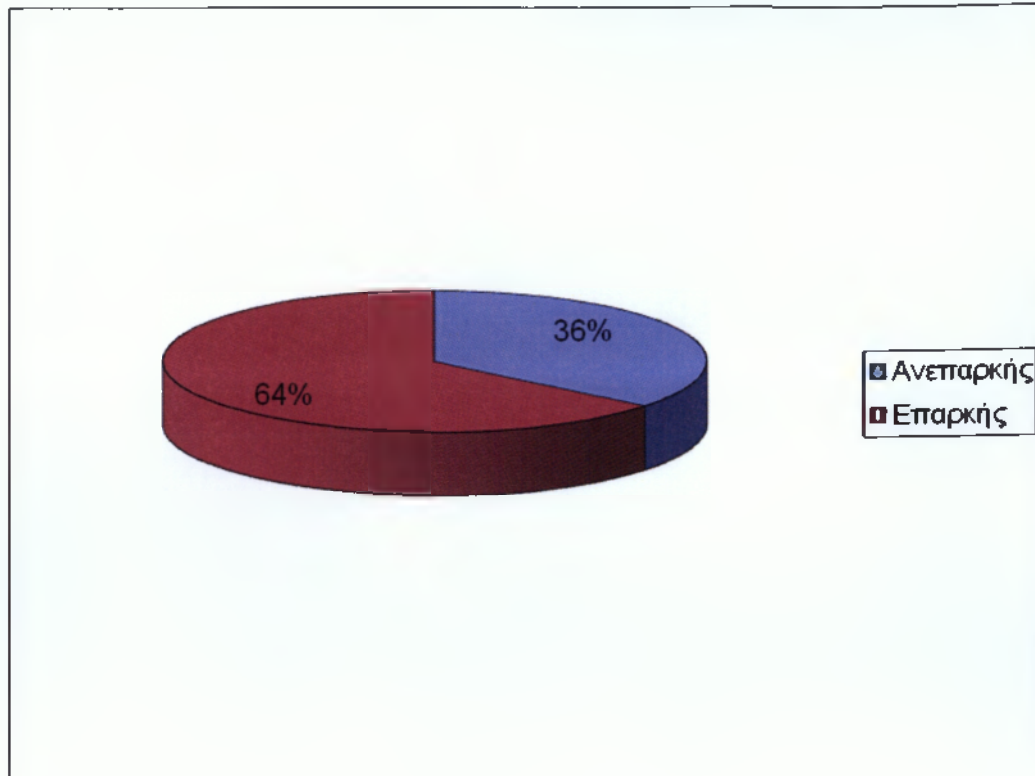

Γράφημα 5.3

Ο πίνακας 5.3 φανερώνει τη συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 94%, οι οποίοι θεωρούν θετική την γενική εικόνα της περιοχής μετά την ολοκλήρωση των έργων, ενώ το 6% δεν είναι ευχαριστημένο από την εικόνα την οποία παρουσιάζει σήμερα η παραλιακή, θεωρώντας ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης.

Πίνακας 5.4 Επάρκεια αστικού εξοπλισμού

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ανεπαρκής	36 άτομα	36%
Επαρκής	64 άτομα	64%

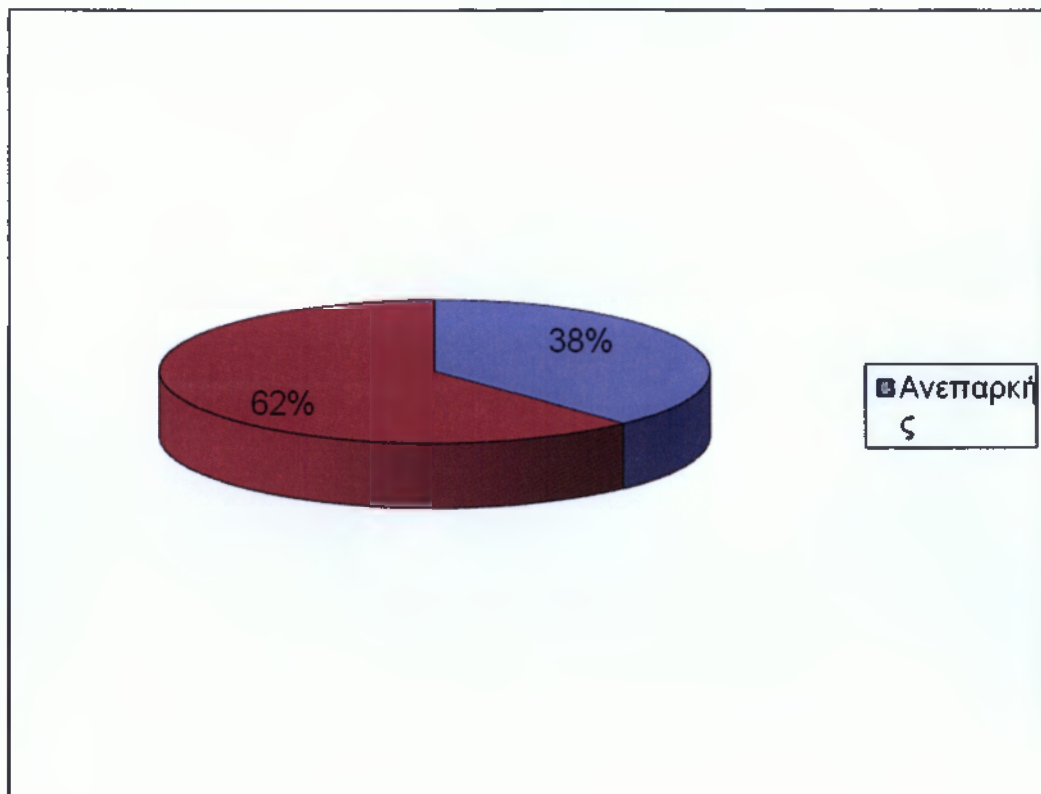

Γράφημα 5.4

Το 64% των ερωτηθέντων του πίνακα 5.4, θεωρεί επαρκή τον αστικό εξοπλισμό που τοποθετήθηκε. Ωστόσο το 36% θεωρεί ότι η παραλιακή δε καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες αστικού εξοπλισμού και χρειάζεται να εξοπλιστεί ακόμα περισσότερο η περιοχή.

Πίνακας 5.5 Επάρκεια φωτισμού

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ανεπαρκής	38 άτομα	38%
Επαρκής	62 άτομα	62%

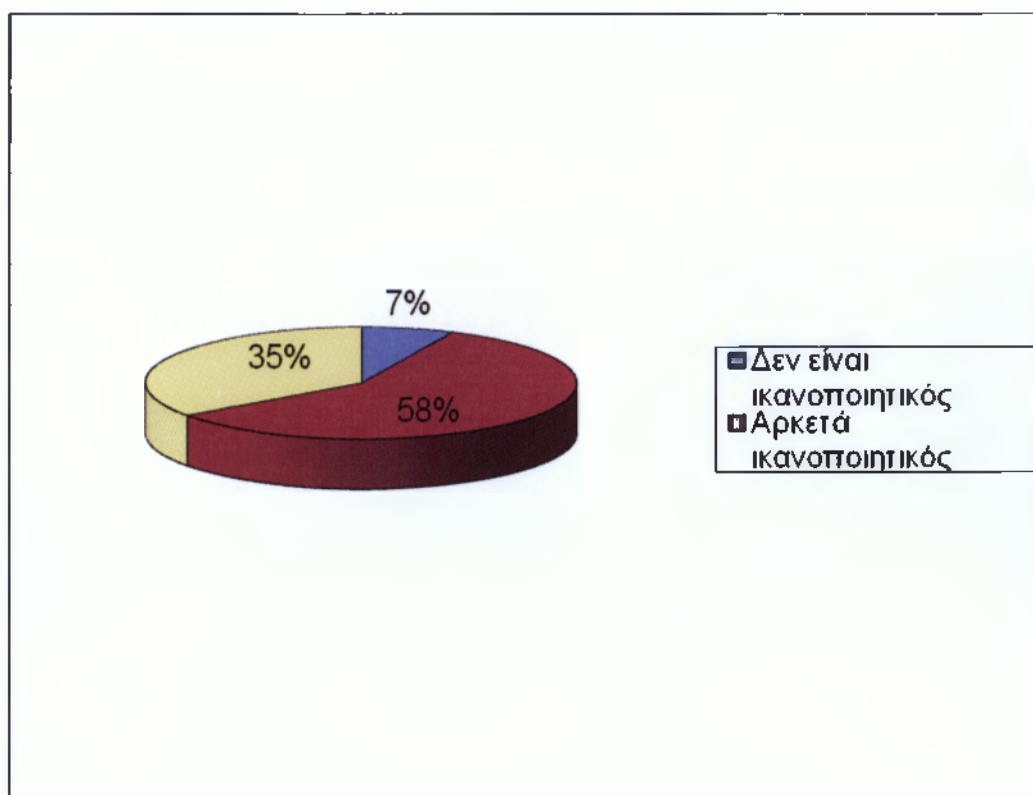

Γράφημα 5.5

Τα ποσοστά κυμαίνονται και εδώ στα ίδια επίπεδα. Το 62% του πίνακα 5.5 θεωρεί επαρκή το φωτισμό της περιοχής αλλά ένα σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων, της τάξεως του 38%, πιστεύει ότι παραμένει το πρόβλημα του φωτισμού και πρέπει να τοποθετηθούν περισσότερα φωτιστικά.

Πίνακας 5.6 Επάρκεια υδάτινων εγκαταστάσεων

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Δεν είναι ικανοποιητικός	7 άτομα	7%
Αρκετά ικανοποιητικός	58 άτομα	58%
Πολύ ικανοποιητικός	35 άτομα	35%

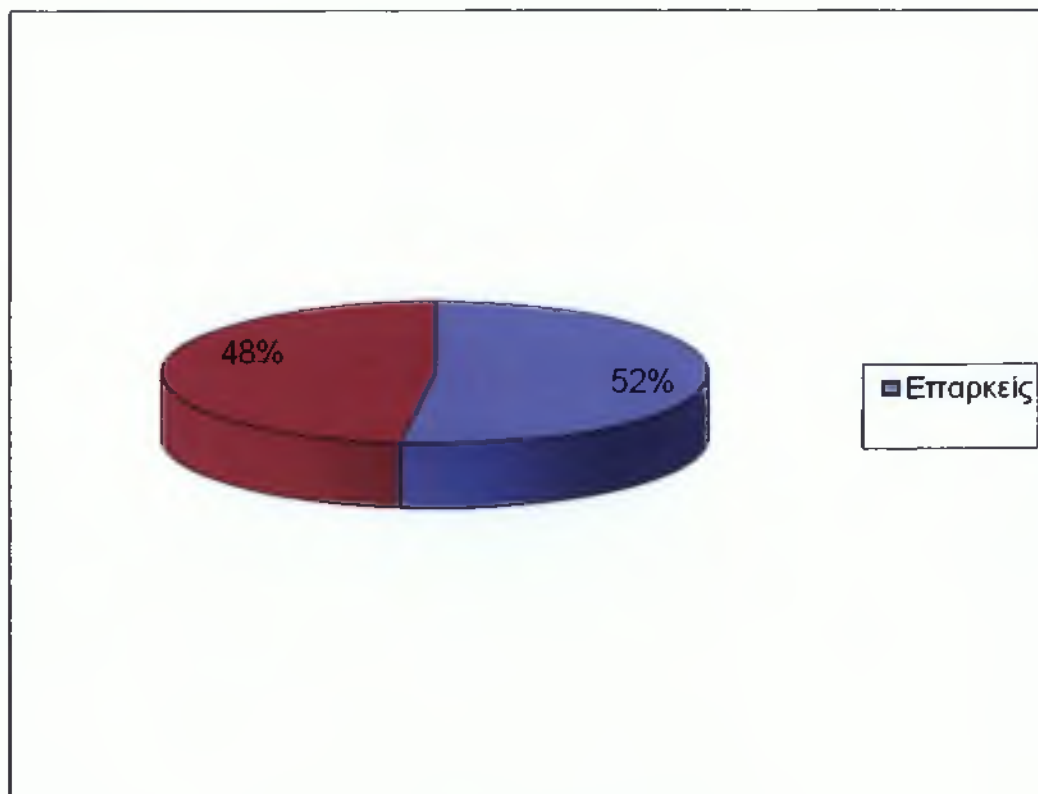
Γράφημα 5.6

Τα ποσοστά των δεδομένων του πίνακα 5.6 δηλώνουν, ότι η επιθυμία των ερωτηθέντων με ποσοστό 58% θα ήταν να τοποθετηθούν περισσότερες υδάτινες εγκαταστάσεις, υποδηλώνοντας έτσι την ανάγκη των πολιτών για τη δημιουργία νέων υδάτινων παρεμβάσεων, ενώ το 7% θεωρεί ανεπαρκή τον αριθμό τους. Ένα

σημαντικό ποσοστό της τάξεως του 35% πιστεύει ότι δεν πρέπει να τοποθετηθούν περισσότερες υδάτινες παρεμβάσεις.

Πίνακας 5.7 Επάρκεια δένδροφυτεύσεων

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επαρκείς	52 άτομα	52%
Ανεπαρκείς	48 άτομα	48%

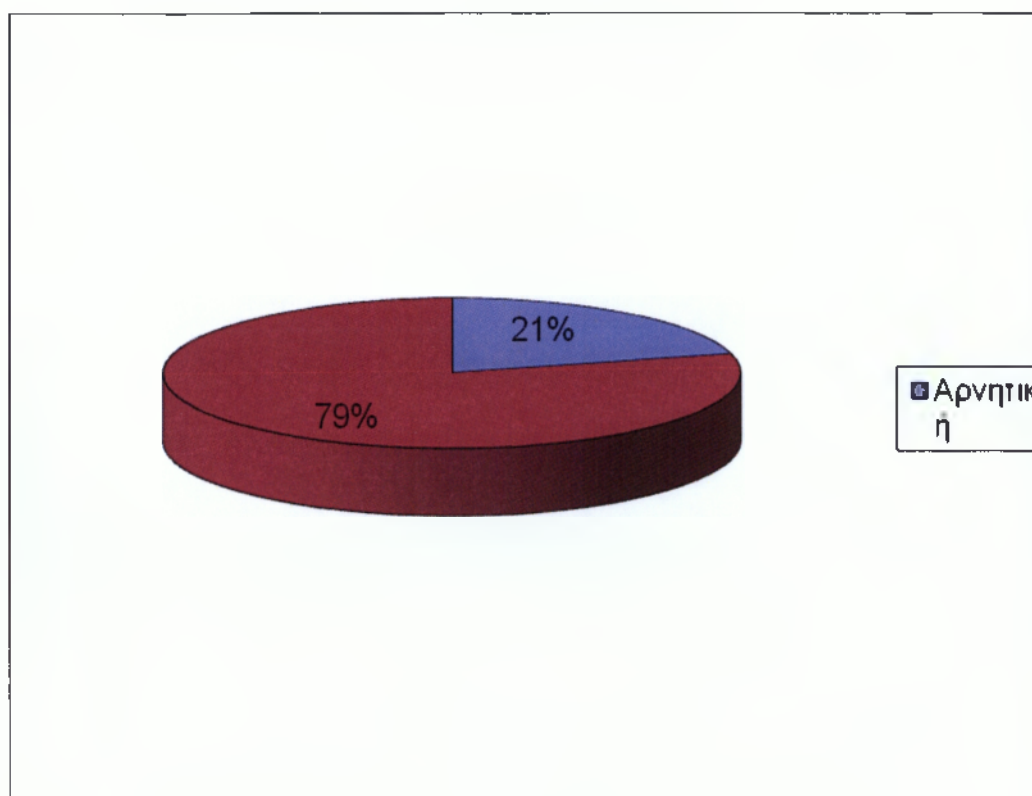
Γράφημα 5.7

Τα ποσοστά επάρκειας του πίνακα 5.7 υποδηλώνουν πως οι δένδροφυτεύσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν αφήνουν ανικανοποίητους σχεδόν τους μισούς από τους ερωτηθέντες με ποσοστό 48%. Οι κάτοικοι θεωρούν ότι η μελέτη πρασίνου θα

έπρεπε να προβλέψει περισσότερες τοποθετήσεις δένδρων και φυτών, ενώ το 52% πιστεύει ότι η μελέτη ήταν πλήρης.

Πίνακας 5.8 Άποψη για το πλακόστρωτο

ΑΠΟΨΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αρνητική	21 άτομα	21%
Θετική	79 άτομα	79%

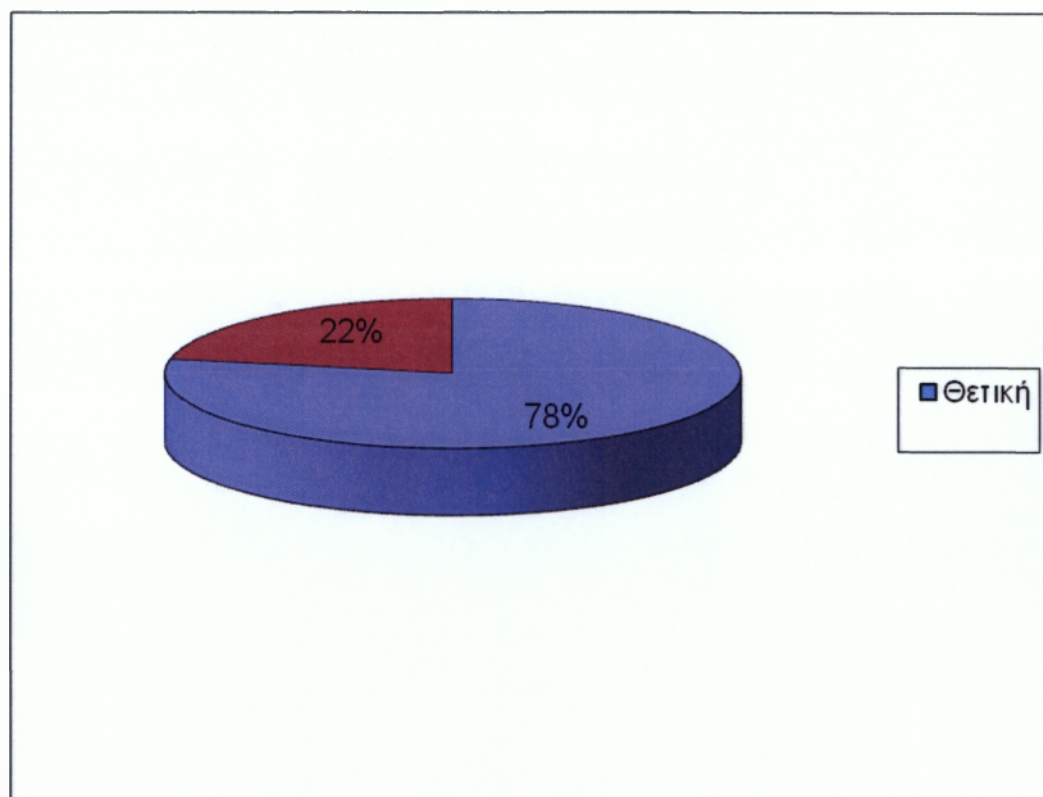

Γράφημα 5.8

Σύμφωνα με το πίνακα 5.8, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 79% θεωρεί καλαίσθητο το πλακόστρωτο στη περιοχή, ωστόσο το 21% θεωρεί ότι έπρεπε να τοποθετηθούν διαφορετικού τύπου πλάκες για την πληρέστερη ανάδειξη της παραλιακής.

Πίνακας 5.9 Γενική άποψη για τη προσβασιμότητα της περιοχής

ΑΠΟΨΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετική	78 άτομα	78%
Αρνητική	22 άτομα	22%

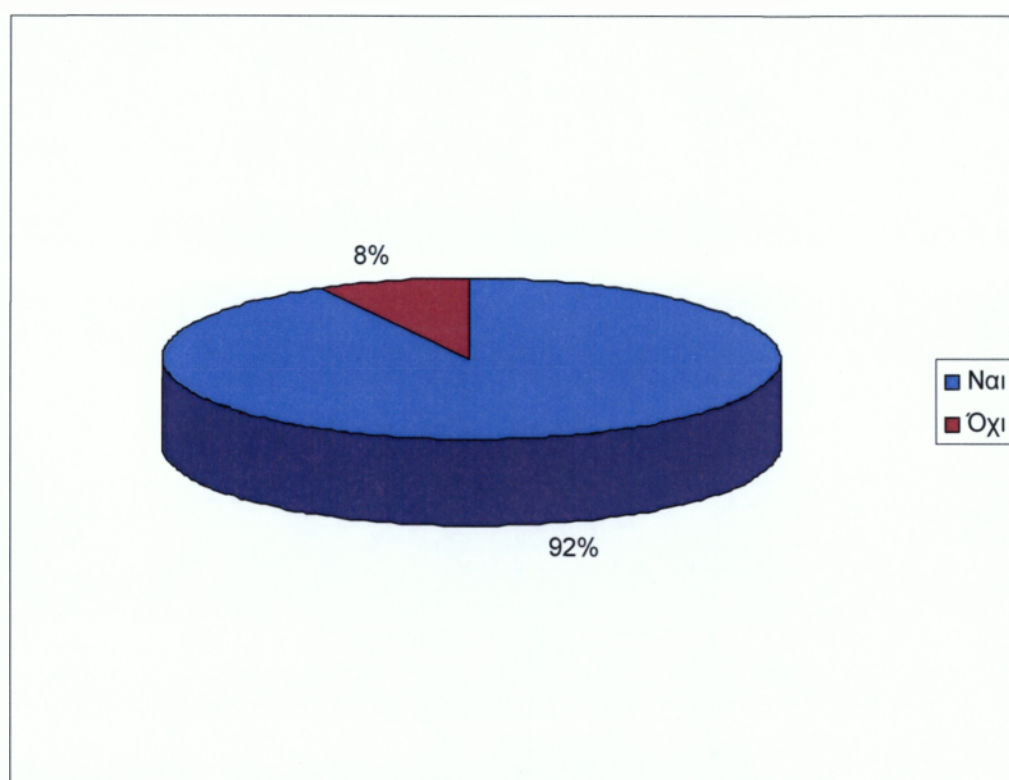

Γράφημα 5.9

Το 78% των επισκεπτών του πίνακα 5.9, δηλώνει ικανοποιημένο από τη προσβασιμότητα της περιοχής, ενώ το 22% θεωρεί ότι έπρεπε να μελετηθούν ακόμα ευνοϊκότεροι όροι πρόσβασης προς αυτή ειδικότερα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Πίνακας 5.10 Αναγκαιότητα δημιουργίας ποδηλατοδρόμου

ΑΝΑΓΚΑΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	92 άτομα	92%
Όχι	8 άτομα	8%

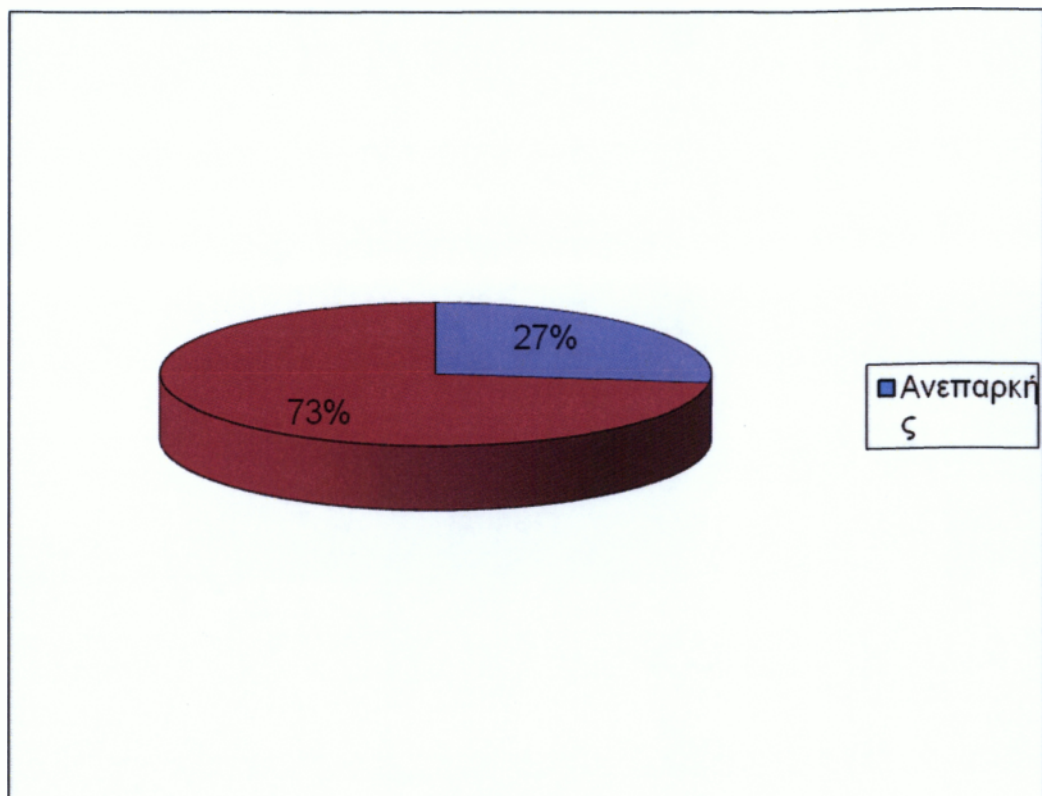

Γράφημα 5.10

Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 92% σύμφωνα με το πίνακα 5.10, θεωρεί αναγκαία τη δημιουργία ποδηλατοδρόμου στη παραλιακή περιοχή, σε αντίθεση με το 8% το οποίο θεωρεί ότι η δημιουργία του ήταν υπερβολική, καθώς δεν είναι διαδεδομένη η χρήση ποδηλάτου στη πόλη του Ηρακλείου.

Πίνακας 5.11 Επάρκεια διαθέσιμων χώρων στάθμευσης

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ανεπαρκής	27 άτομα	27%
Επαρκής	73 άτομα	73%

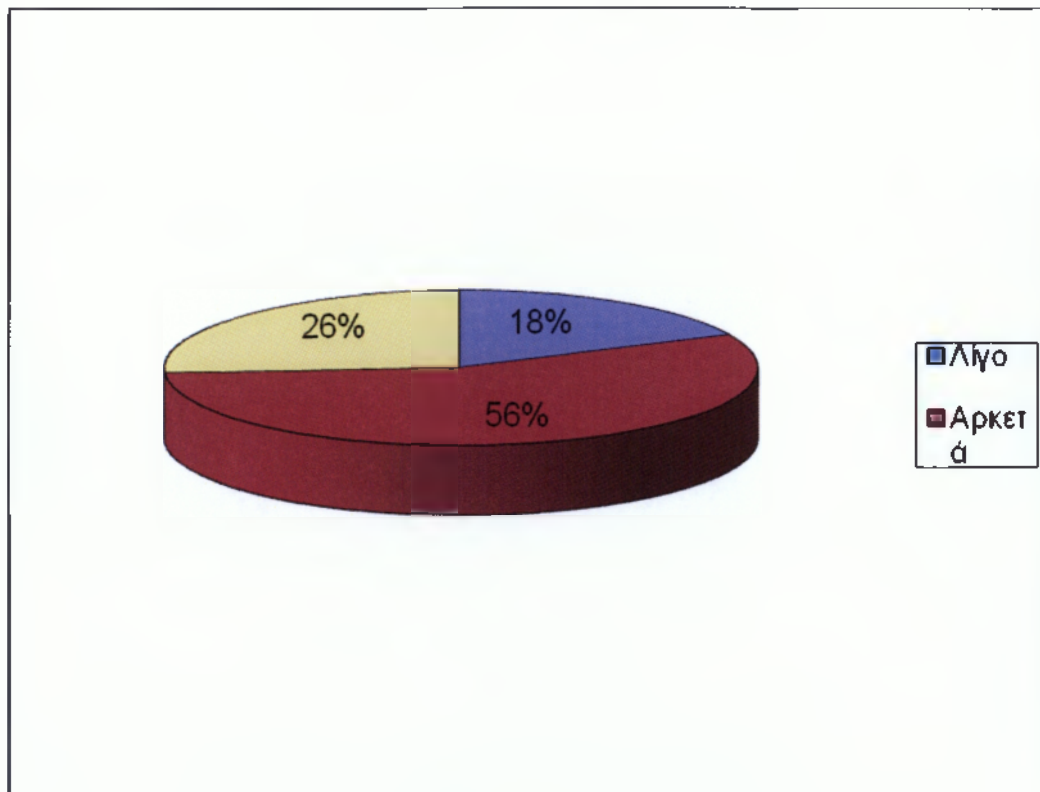

Γράφημα 5.11

Σύμφωνα με το πίνακα 5.11, το 73% των επισκεπτών της περιοχής θεωρεί ικανοποιητικό τον αριθμό των διαθέσιμων χώρων στάθμευσης, ενώ το υπόλοιπο 27% πιστεύει ότι θα ήταν σωστό να προβλεφτούν περισσότεροι στη μελέτη ανάπλασης, εξομαλύνοντας έτσι ακόμα περισσότερο το κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Πίνακας 5.12 Μείωση κυκλοφοριακού φόρτου

ΜΕΙΩΣΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Λίγο	18 άτομα	18%
Αρκετά	56 άτομα	56%
Πολύ	26 άτομα	26%

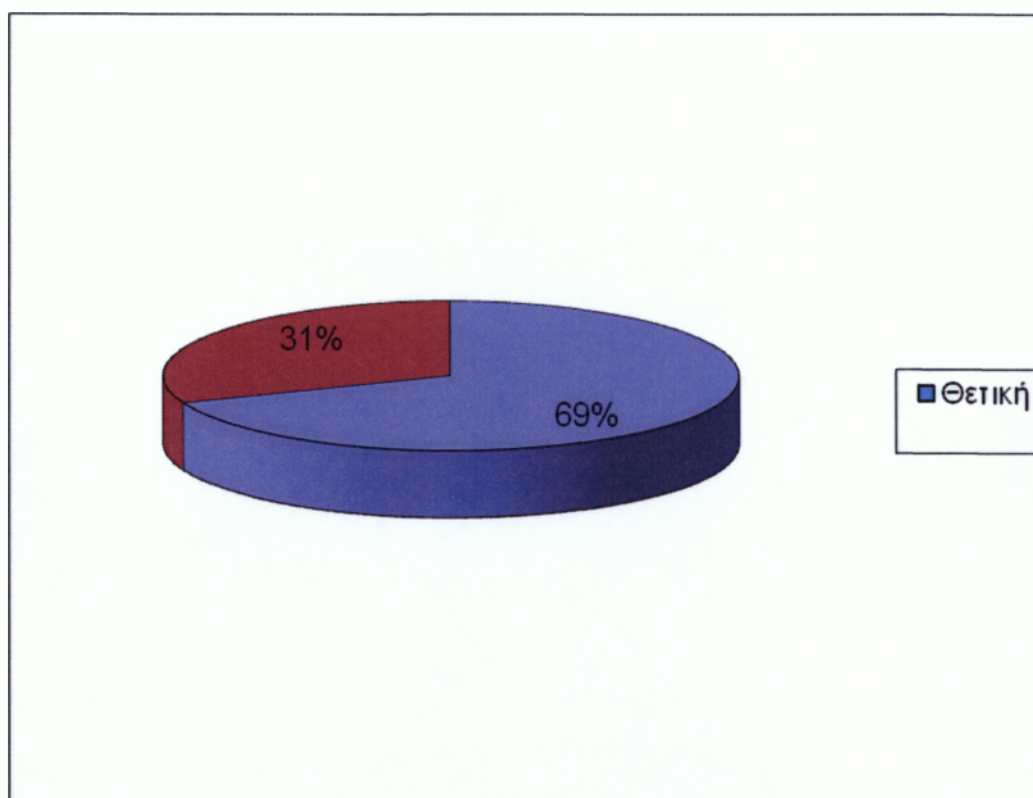
Γράφημα 5.12

Στο πίνακα 5.12 οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες με ποσοστό 56% θεωρεί ότι η ανάπλαση της περιοχής συνέβαλε αρκετά στην εξομάλυνση του κυκλοφοριακού, ενώ το 18% πιστεύει ότι η διαφορά από το παρελθόν είναι μηδαμινή,

θεωρώντας ότι η μελέτη του έργου δεν προέβλεψε την μετέπειτα αύξηση του όγκου των οχημάτων. Σε αντίθεση με τους υπόλοιπους ερωτηθέντες το 26% θεωρεί καταλυτική τη συμβολή του παραλιακού δρόμου στην εξομάλυνση του προβλήματος.

Πίνακας 5.13 Γενική άποψη έντονης επιχειρηματικότητας

ΑΠΟΨΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Θετική	69 άτομα	69%
Αρνητική	31 άτομα	31%

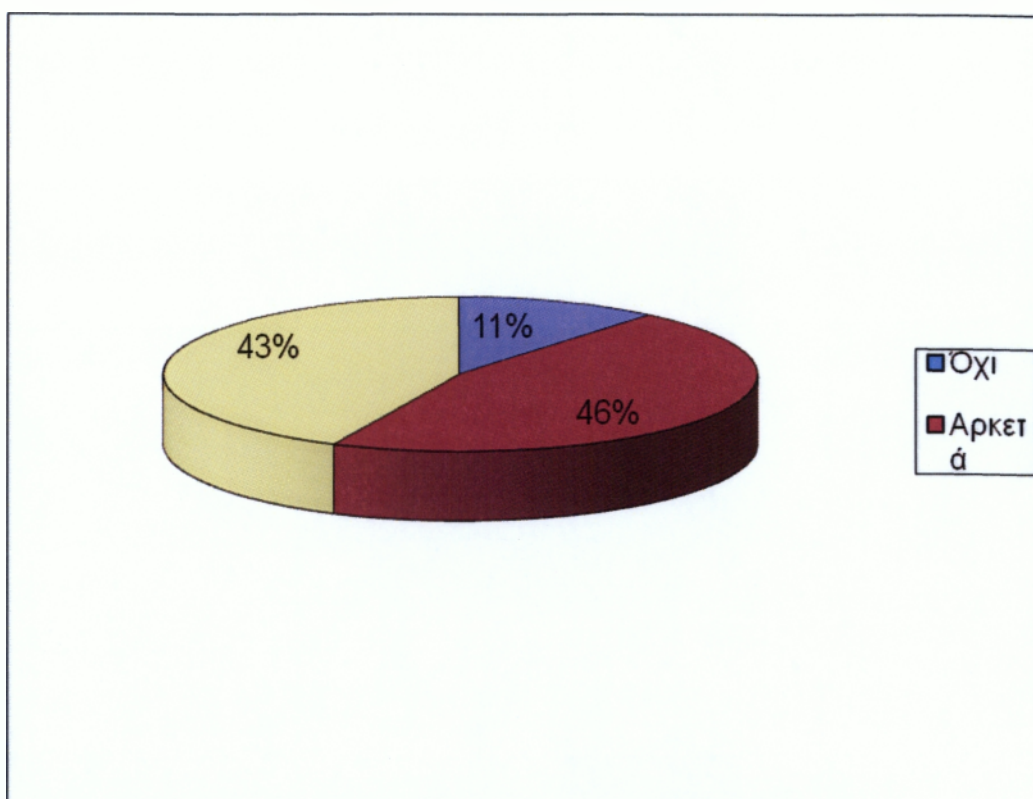

Γράφημα 5.13

Στο πίνακα 5.13, το 69% των ερωτηθέντων θεωρεί θετική την έντονη επιχειρηματικότητα της παραλιακής δεδομένου του αυξημένου αριθμού επενδύσεων και τη μείωση των ποσοστών της τοπικής ανεργίας. Εκ του αντιθέτου το 31% θεωρεί επικίνδυνη την νέα πραγματικότητα της περιοχής,

Πίνακας 5.14 Ασφάλεια παραλιακής περιοχής

ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Όχι	11 άτομα	11%
Αρκετά	46 άτομα	46%
Πολύ	43 άτομα	43%

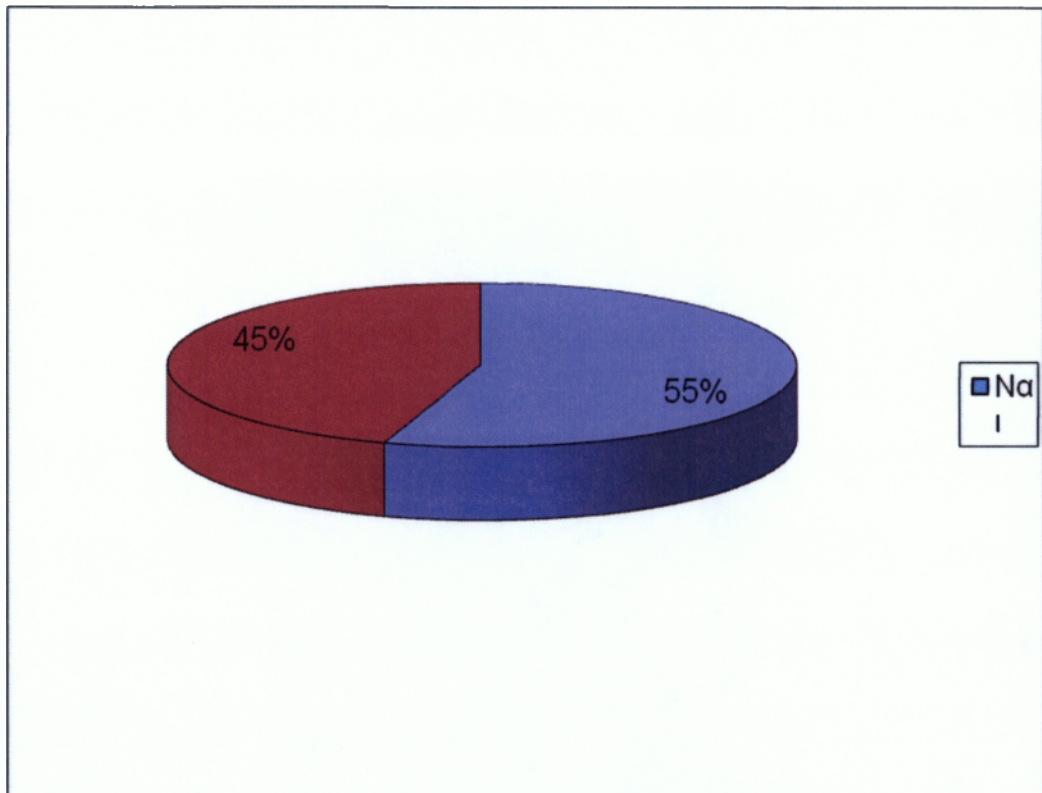
Γράφημα 5.14

Τα ποσοστά των δεδομένων του πίνακα 5.14 υποδηλώνουν πως το 43% των επισκεπτών αισθάνονται ασφάλεια κατά την επίσκεψή τους στη παραλιακή θεωρώντας ότι η αστυνόμευση στην περιοχή είναι αποτελεσματική, ενώ ένα ποσοστό της τάξεως του 11% θεωρεί την περιοχή επικίνδυνη. Ωστόσο, η πλειοψηφία των

ερωτηθέντων με ποσοστό 46% πιστεύει ότι υπάρχουν περιθώρια για ασφαλέστερη προσέλευση στην περιοχή.

Πίνακας 5.15 Επάρκεια παρεμβάσεων στην περιοχή

ΕΠΑΡΚΕΙΑ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	55 άτομα	55%
Όχι	45 άτομα	45%

Γράφημα 5.15

Μοιρασμένες είναι οι απόψεις των επισκεπτών σχετικά με την επάρκεια των παρεμβάσεων σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα 5.15. Το 45% θεωρεί αναγκαία τη περαιτέρω βελτίωση της παραλιακής περιοχής, με παρεμβάσεις λειτουργικού και εικαστικού χαρακτήρα, σε αντίθεση με το 55% το οποίο πιστεύει ότι η μελέτη της ανάπλασης ήταν πλήρης.

5.3 ΕΠΙΛΟΓΟΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Ηράκλειο άλλαξε και αλλάζει καθημερινά με τα έργα τα οποία ολοκληρώθηκαν και αυτά που εξελίσσονται. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της πόλης έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν μία σύγχρονη, όμορφη, φιλόξενη και γενικά ελκυστική πόλη. Οι «Ολυμπιακοί Αγώνες» ήταν μία μεγάλη ευκαιρία για τη πόλη, αφού έθεσαν τη βάση για τη κατασκευή μίας σειράς αναπτυξιακών έργων, καθώς επίσης, αποτέλεσαν ένα σημαντικό τρόπο προβολής της πόλης στο εξωτερικό. Τα κέρδη προκύπτουν ακόμη και σήμερα πέντε περίπου χρόνια από την λήξη της μεγάλης αυτής αθλητικής διοργάνωσης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

www.neakriti.gr

www.patris.gr

www.tolmi.gr

www.heraklion.gr

Βικελαία βιβλιοθήκη Ηρακλείου